БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Совэдэй, Министрнүүдэй Совэдэй орган

№ 211 (11196) | 1966 оной сентябриин 7, среда | Сэн 2 мүнгэн

Барилгашадта шагнал барюулагдаба

Правительствынгаа шагналда хүртэһэн республикымнай олон барилгашад субботын үдэр, сентябриин 3-да, Совэдүүдэй хоёрдохи байшангай Ехэ зал соо суглараа.

Партиин Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Верховно Совэдэй депутат А. У. Модогоев СССР-эй Верховно Совэдэй президиумэй үмэнэһөө, тэрэнэй даабаряар барилгашадта шан барюулһан байна.

Буряадай барилгын управлениин 7-дохи СМУ-гай модошо дархан Даша Аюров, Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой харгы барилгын управлениин комплексно бригадын бригадир И. А. Кулаков, Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай модошо дархашуулай бригадир А. Е. Островерхов, «Бурятцелинстрой» трестын Харанхын 6-дахи СМУ-гай комплексно бригадые даагша Е. Н. Филимонов гэгшэдтэ Ленинэй орден барюулагдаа.

Ажалай Улаан Тугай орден «Востоксибстройтранс» трестын 10-дахи баазын автомашинын жолоошон И. В. Сыровтэ, «Бурятцелинстрой» трестын Хурамхаанай 3-дахи СМУ-гай бетонщик В. С. Скосырскаяда, Буряадай барилгын управлениин начальник К. А. Воскаянянцда «Бурятцелинстрой» трестые эрхилэгшэ В. П. Убеевтэ, СССР-эй барилгын банкын Буряадай конторые эрхилэгшэ П. П. Тарасовта болон бусад нүхэдтэ барюулагдаба.

Правительствын шагналда хүртэһэн Буряадай 60 гаран барилгашадта орден, медальнууд барюулагдаһан юм.

И. ХРАПУНОВ,
Буряадай барилгын управлениин инженер.

ПАРТИЙНА ТООСООТО ҺУНГУУЛИИН СУГЛААНУУД

Партийна организацинуудай тоосоото һунгуулиин суглаанууд ... Эдэ суглаанууд ойрын сагта хаа хаанагүй үнгэржэ, партийна организацинуудай хүдэлмэриин үрэ дүн ба саашанхи зорилгые ...йлхо байна.

Мүнөө үнгэргэгдэхэ тоосоон болон һунгалта хадаа КПСС-эй ... съездын үнгэрһэнһөө хойшо түрүүшынхинь болоно. Завод, ...ка, барилга, колхоз, совхоз, эмхи зургаан, һуралсалай газар ...й коммунистнууд съездын шиидхэбэри амжалтатайгаар дүүр... тула юу хэһэн ба хэжэ байһыень, табан жэлэй даалгабарииые ...хэ хэрэгтэ коллективэйнгээ хүсые хэр зэргээр элсүүлжэ бай... бүхы талаһаань хаража үзэхэнь. Эдэ суглаанууд хүдэлмэриин... дүршэлые согсолхо, дутуу дунданууд болон алдуунуудаа элин... хараха, өөрынгөө ажал ябуулгые шэнэдхэн хубилгаха талаар ...ой хэмжээнүүдые хараалханъ гээшэ.

Партиин съездын болоһоор 5 һара үнгэрбэ. Энэ болзор ехэ ..., Гэбэшье съездын үзэл суртал, шиидхэбэринүүд, тэрэнэй ... ёһоной творческо шэнжэ шанар парти болон ороноймнай ...жабайдалда ямар ехэ нүлөө үзүүлһэн ба үзүүлжэ байһаниинь ... харагдана. Партийна эхин организацинуудай нүлөө болон хүн... шэлээ, өөрынгөө организаци ба бүхы партиин ажал хэрэгэй ... олон миллион коммунистнуудай харюусалга, ажахын болон ...ческэ хэрэг дээрэ тэдэнэй эдэбхи үүсхэл дээшэлнэ.

Партийна хүдэлмэри, хэнэйшье мэдэхээр, орёо нарин ба шада...хатэйгээр ябуулха хэрэг. Организаци бүхэндэ, тэрэнэй бюро ... комитедтэ эгээл олон янзын асуудалнуудые хараха хэрэг..., Гэбэшье гол анхаралдань эгээл шухала, үндэһэн асуудал... байдаг гээшэ. Тиимэ һэн тула, тэдэ асуудалнууд суглаануудай ... гол анхаралда байха зэргэтэй.

Промышленна предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай ...йна организацинуудай хараха гол асуудалнууд юуб гэхэдэ, ...эриин хүгжэлтэ ба шэнэдхэн хубилалгын, тэрэниие экономиче... талаар аша үрэ ехэтэй болгохо зорилгонууд мүн. Табан жэлэй ...бариин ямар амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байһаниие, КПСС-... ЦК-гай мартын, сентябриин Пленумүүдэй зохёон баталһан ажа... социалис ёһоор хүтэлбэрилгын, түсэблэлгын ба экономическа ... урмашуулгын шэнэ гуримуудай ямараар бэелүүлэгдэжэ бай... партийна суглаанууд гүнзэгыгөөр зүбшэн хэлсэхэ болоно.

Хүдөө нютагуудай коммунистнуудай тоосоото һунгалтанууд ...ой хүдэлмэриин дүүргэлтэтэй зэргэшэхэ байна. КПСС-эй XXIII ...ын, мүн партиин ЦК-гай мартын, майн Пленумүүдэй шиидхэбэ... табиһан эрилтын ёһоор ажахынгаа жэлэй даб дээрэхи үрэ ..., үйлэдбэреэ хүгжөөхэ ба продукциин өөрынь үные хямдаруул... ахынгаа һалбари бүхэнэй ашаг олзые дээшэлүүлхэ талаар ха... ...һан түсэбэй дүүргэлтые, газар тариалангай ургаса ба мал ... ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлэй ябасые гүнзэгы... хаража үзэхэ гээшэ хүдөөгэй коммунистнуудай зорилго болоно.

Эрдэм ухаанай институдууд, проектнэ болон конструкторска ...зацинууд, советскэ эмхи зургаанууд болон һургуулинуудай ...йна суглаанууд өөһэдынгөө ажал хэрэгэй тусхай шухала асуу... ...удые зүбшэн хэлсэхэ байна. Гэбэшье хаа хаанагүй, бүхы ор... ...цинуудта идеологическа хүдэлмэриин асуудалнуудта ехэ ан... хандуулагдаха ёһотой. Политическэ агитаци болон пропаган... ...алшадые үндэр мэдэрэлтэйгээр, совет патриотизмын, СССР-... ...уудай хани барисаанай ба пролетарска интернационализмын ...долоор хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриин бодото байдал ба зорилго... өөрынгөө уялгада үнэн сэхээр хандаха ушарта коммунистнуу... анхаралаа хандуулха байһаниинь лабтай. Ниитын гурим эбдэхэ ...тай тэмсэл шангадхаха, физкультура болон спорт хүгжөөхэ ... КПСС-эй ЦК болон правительствын хараалһан хэмжээнүү... нютагуудта ямараар дүүргэгдэжэ байһан, совет хүнүүдэй ажал... газар ба байдал һуудалые һайжаруулха талаар ямар юумэнэй ... байһан тоосоото һунгуулиин суглаанууд дээрэ баһал хараг... ...а ёһотой.

Коммунист бүхэнэй ямараар ажалладаг, хайшан гээд бэеэ абажа..., КПСС-эй Уставай эрилтэнүүдые тэрэнэй ямараар дүүргэдэг, ...йна ажабайдалда хэр эдэбхитэйгөөр хабаададаг байһанһаа пар... организациин хүндэ, тэрэнэй политическэ болон эмхидхэлэй ... ябуулгын хэмжээн тодорхойлогдодог гээшэ.

Ленинэй партиин гэшүүнэй үндэр нэрэ зэргые коммунист бү... нэрэтэй түрэтэйгөөр зүүжэ, харюулжа ябахын тула саг үр... ...ын анхарал хандуулха тухай КПСС-эй XXIII съезд онсо зааһан ...

Ушар иимэһээ тоосоото һунгуулиин суглаанууд үшөө ямар ил... ...й байхаб гэхэдэ, коммунистнууд өөһэдынгөө һунгуулиин орга... ...а эрилтэ ехэтэйгээр хандахаһаа гадна, өөртөө, мүн организаци... ...байһан нүхэдтөө эрилтэ ехэтэйгээр хандаха, шүүмжэлэл ба ... шүүмжэлгын оршон байдалда үнгэргэгдэхэ байна. Партийна ...нууд организациингаа парти доторой хүдэлмэридэ—партида ..., политическэ һуралсал, партийна демократи хүгжөөлгэ ба ...иин журам бэхижүүлгын асуудалнуудта онсо анхарал хандуулха ...

Партийна организаци бүхэндэ тоосоон болон һунгалтануудые ...С-эй Уставай эрилтэнүүдтэй тааралдуулан, бүтэмжэтэй һайнаар, ... ёһоной оршон байдалда үнгэргэхэ шухала. Суглаан дээрээ ...мунистнууд ямаршье асуудалаар өөһэдынгөө һанамжые нюуса ...гүйгөөр сэхэ рууһь хэлэхэ, коллективэй һанамжые гүйсэдөөр ...илхэ ёһотой. Партийна хүтэлбэрилхы органууд суглаагаа бэ... ...һэйнтайгаар ба үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ хэрэгтэнь эхин ...зацинуудта туһалха уялгатай.

Эхин организацинуудай хүтэлбэрилхы органуудые бүридхэлгэ— ...нуудай гол зорилгонуудай нэгэн болоно. Партийна һунгамал ...нуудай составта, партийна эхин болон цехэй организацинуудай ...тарьнуудай тушаалда коммунистнуудай хэды шэнээн соо бай... ...олорой хизаарлалтые КПСС-эй XXIII съездын болюулһаниинь ..., Энэ хэмжээн партийна организацинуудай ажал ябуулгада ...ар нүлөөлхэ байна. Коммунистнууд бюрогой гү, али комитедэй ...ита үзэл бодолойнгоо талаар хатуужаһан, сухаришагүй сэхэ, ...йна хүдэлмэридэ дүршэлтэй болоһон, хүндэтэй нүхэдөө һунга... Суглаан дээрэ дурадхагдаһан кандидатура бүхэниие бодомжо..., алишье талаһаань зүбшэн хэлсэжэ, партиин үнэхөөрөө най...ртай гэшүүниие һунгахын тула таатай зохид оршон байдал ...ха хэрэгтэй.

Тоосоон болон һунгалтанууд партийна организацинуудай хүдэл... бүри эдэбхитэй болгохо, тэдэнэй хүндые дээшэлүүлхэ, ажал... коллективүүдэй дундахи нүлөөень ехэ болгохо, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ тэ... үүргые дээшэлүүлхэ байна.

(«Правдын» сентябриин 6-най түрүү бэшэгһээ).

Сэлэнгын аймагай Химнын совхоздо таряа хуряалган үргэн далайсатайгаар ябажа байна. Шэниисэ хадалга дээрэ үнинэй комбайнер В. Л. Борисов шалгарна. Тэрэ үдэрэйнгөө даабариие 120—...0 процент дүүргэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тэдэнэй гараар хуряагдаһан алтан шаргал шэниисэ Билюутын таряа хуряалгын пунктда буулгагдажа байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ШЭНИИСЫН УРАСХАЛ СООГУУР...

Һаяхан манай нүүдэл редакци Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозоор, Борьёогой совхозоор ябажа, таряа хуряалгын хүдэлмэритэй танилсаа. Аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ А. Н. Шатуев, Борьёогой совхозой арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ Д. Т. Тогочеев гэгшэд манай корреспондентнүүдтэй суг ябалсаа юм. Хүршэ хоёр ажахынуудай газарайнь хүрьһэншье, гарасашье тон адли һайнууд. Оролдожо ургуулһан баян тарягаа тус ажахынууд гээлтэ хоролтогүйгөөр, поточно аргаар түргэн хуряахын түлөө ажалаа ямараар эмхидхэн ябуулжа байһан тухайнь доро тобшохоноор хэлэгдэнэ.

РЕПОРТАЖ

ЭРШЭТЭ АЖАЛ ЭБХЭРНЭ

Нэгэшье хоолос, монсогоршье ороохо гээнгүйгөөр тарягаа богони болзор соо һайн шанартайгаар хуряажа абаха гэһэн Мухар-Шэбэрэй «Коммунизм» колхозойхидой уряа Зэдын XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозойхид үндэрөөр дэмжэн абаа һэн

Поточно аргаар, ганса нэгээрээ бэшэ, бүлэг бүлэгөөр ажалладаг гурим тус колхоздо дүрбэдэхи жэлээ хэрэглэгдэжэ байна. Энэ гуримай урагшатай, түргэн һайн бүтээсэтэй байһыень тус колхозой хэдэн жэлэйнь дүй дүршэл гэршэлэн харуулна.

Нарин-Хүнды. Колхозой хоёрдохи отделениин таряалан. Дундуурша бэетэй хүниие бүглэжэрхимэ үндэр, үдхэн таряан соогуур хэдэн комбайн хойно хойнохоо һубарилдан, арбай залаата шэниисые хирган, урагшаа зүдхэнэ.

Сентябриин 2-ой нарата дулаан үдэр һэн. Юһэн час һаял болоод байхада отделениин 14 комбайн нилээд ехэ таряа хүлһөөнь буулгаад байгаа.

Таряа хуряалгаар үнгэрэгшэ жэлэй республикын чемпион Жэмбэ Раднаевай агрегадта манай нүүдэл редакциин хүрэжэ ерэхэдэ, эгсэ 10 час болоожо байгаа бэлэй. Энэмнай үнгэрэгшэ намар 1097 гектар таряа хадаһан солотой. Һайнаар ажаллаһан харюутай гэдэгтэл, түсэб даабаряа үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө гансахан нэмэлтэ түлбэри гэжэ 40 центнер алтан шаргал шэниисэ абаһан байха. Энэ жэлдэ ургаса бүри һайн. Суута механизатор урда урданайхиһаа улам эршэ зоригтойгоор ажаллажа байна.

Мүнөө ажал хүдэлмэри, һанаа бодол тухайгаа хөөрэжэ үгэхыень нүхэр Раднаевта өөртэнь үгэ үгэе.

Ж. Раднаев. Мүнөө иигэжэ ажаллажа байхадаа хэдэн жэлэй саада тээхи ажал ээлүүдгүй һананданни ороодхидог. Бэрхэл байгаа даа. Табяад ониешье абаад үзээл. Тиихэдэ ганса нэгээрээ ажалладаг бэлэйбди. Шадаһан, түрүүлһэн нэгэн үндэр баян ургасатай полидо орошохо. Эгээл эндэһээ шууяа хэрүүлшье али олон үзэгдэгшэ бэлэй. Гадна, нэгэ нэгээрээ ажаллахадаа хэдэн тээгүүр тарашанхай, хоорондоо холо, таряа зөөдэг жолоошод яһалал зобогшо һэн. Мүнөө юуб даа, амаршообди. Поточно аргаар тарягаа түргэн хуряаха гээшэ алишье талаараа ашагтай һайн ха. Нэгэ үргэн полиие арбаад комбайн бүһэлөөд абашаха, удааншье болонгүй һалгажархихоһоо гадна, таряа зөөдэг машинада һаад, тойбо бологоггүй. Комбайнай эбдэрхэ барихаданьшье саг дарыдань заһажархихада бэлэн. Олоной хүсэн оншотой, онобшотой ха юм даа. Ургасын һайнда хүдэлхэдэшье урматай. Халаанайнгаа даабариие хоёр-гурба дахин үлүүлнэбди. Юрэ хэлэхэдэ, манай отделенидэ нормоёо дүүргэдэггүй механизаторые олохогүйт. Хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ эршэтэйгээр ажаллаад, хүдэлмэриин хэдыхэн үдэр соо Эхэ орондоо 4 мянган центнер таряа худалдаха түсэбөө алтан шаргал шэниисээр амжалтатайгаар дүүргээбди. Энээндэ манайшье отделениин соморхон хубита бии даа гэжэ мэдүүлхэ байнаб...

...Машинануудшье комбайнһаа гараһан ороохо тээгээд сүлөө забдагүй колхозой тоог тээшэ дабшуулнад. Эндэхи ажал хүдэлмэри эмхитэй гуримтай. Мүнөө хадагдаһан баалые нүгөөдэрһөө суглуулан сохихо юм. Һүүлээрнь тэрэ дарыдань волокушаар түлхижэ обоолоод, һолоомоёо соможорхино. Тиигээд сүлөө болоһон полиёо тракторааp хахалжа захална. Мүнөө энэ бригада 400 гаран гектар намарай паар хахалаад байна. Хамта 1500 га намарай паар хахалха түсэбтэй, тэрэнээ сентябриин 15 болотор сүм дүүргэхээр.

...Үдэрэй 12 час. Колхозой центрһээ хойшо нэмжыһэн нэгэдэхи отделениин үргэн ехэ поли. Эндэ КПСС-эй XXIII съездын делегат Василий Павлович Каленовой хүтэлбэрилдэг бригада ажалладаг. Энээхэн полинь хамта 170 гаран гектар юм.

— Урдань энэ газарһаа дунда зэргээр гектарай 9—10 центнер арай гэжэ абадаг байгаа бшуу. Үнгэрһэн намар намарай эртын паар һайнаар хахалжа шэниисэ тариһамнай, гектарай дунда зэргээр 17 центнер абтажа байна. Намарай паар хэрэгтэй бээз, мүнөө эдэнэр 500 гектар паар хахалаад байна. Ошожо өөһэдтэйнь зугаалагты, ажалтайнь танилсагты,—гээд колхозой түрүүлэгшэ Михаил Поликарпович Кавелин хандаба.

Табан комбайн баал суглуулжа сохино. Үдэрэй час болобо. Комбайнернууд обедлэхээ ерэбэ. Энээхэн үедэ штурвальщигуудынь ажаллана. Комбайн нэгэшье минута миин байнагүй. Обед поли дээрэнь бэлдэнэ. Повар А. Л. Зайцевай бэлдэһэн амтан эдеэ эдижэ һууxадаа, комбайнернууд Петр Варламович Побоков, Иван Матвеевич Лапин гэгшэд иигэжэ хөөрэнэ:

— Гурбан час хүдэлөөд байнабди, 10—10 бункер таряа сохёобди, ажал һайн ябажа байна, һаад тойбо татаха юумэн манайда энэ жэлдэ ушарнагүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Эдихэ ууха юумэнһэз эхилээд, булта саг болзор сооhоо бэлдэгдэнэ,—гэбэд.

Гурбан комбайн хадалга дээрэ ябана. Петр Вершинин, Иван Хороших, Петр Побоков, Иван Лапин гэгшэд үдэр бүриингөө даабариие хоёр-гурба дахин үлүүлнэ. Механизаторнууд хоорондоо социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэнхэй. Арбан хоногой дүнгөөр түрүү һуури эзэлэгшэдтэ 10 түхэриг мүнгэн шан барюулагдана. Дээрэ дурдагша түрүүшүүл энэ шанда хүртэнхэй.

Шофёрнуудшье урматай бэрхээр ажаллана. № 8 автобусой шофёрнууд Анатолий Кушнарев, Николай Соловьев, Иван Сурдик, Константин Бурдов гэгшэд магтаалтай.

Үдэрэй 3 час. Артелиин нэгэдэхи тоог.

— Үглөөнэй 325 центнер таряа тушаагаабди. Августын 30-да 909 центнер шэниисэ Эхэ орондоо тушааһан байхабди. Үглөөнһөө хойшо 33 автомашина таряан тоогтомнай буулгагдаа. Эндэмнай гол түлэб гэрэй эзэн эхэнэрнүүд ажалладаг. Хүдэлмэри һаатадаггүй, булта оролдосотой бэрхээр ажалладаг,—гээд тоогые эрхилэгшэ Петр Колмаков мэдүүлбэ.

Дүүрэн ашаатай автомашинанууд хойно хойноhoo һубарилдан, шэгнүүр дээрэ ойро зуура тогтоод лэ саашална. Нэгэшье минута һаатаха газар үгы. Тоог дээрэхи эхэнэрнүүд ашаатай машиныень таба минута соо хоohолоод лэ табина. Шофёрнууд Анатолий Кушнарев, Константин Бурдов гэгшэд табадахи рейстээ гараба.

Үдэшын 7 час. Колхозой түрүүлэгшэ М. П. Кавелин үглөөнһөө хойшо поли дээгүүр ябаһанаа ерэбэ. Тоог дээрэхи хүдэлмэришэдтэ захяа заабари үгэнэ, зүбшэнэ. Ажал хүдэлмэридөө онсо шалгардаг Раиса Кожевникова, Таисия Колмакова, Мария Зайцева, Елена Шишмарева гэгшэдые магтана.

— Гүрэндэ таряа худалдаха хоёрдохи түсэбөө дүүргүүтэй байнабди. Гүрэнэй түсэбые дүрбэ дахин үлүүлхэ һанаатайбди. Энэ арга боломжо манайда бии юм. Хүн бүхэн урматайгаар ажаллана. Түсэбһөө гадуур таряа худалдаһанайнтаа түлөө 170 мянган түхэриг олзо абаха ёһотойбди. Энэ жэлһээ эхилжэ колхоздоо һургуули, клуб, 15 байрын гэр, малай байра шэнээр бариха түсэбтэйбди,—гээд түрүүлэгшэ хүхинэ.

Һүниин час хахад. Энэ үдэр авто-шэгнүүршэ Александр Лапин хамагай һүүлдэ амархаяа ошоо һэн. № 8 автобазын шофёрнууд нүхэр Бурдов, Кушнарев гэгшэд нэгэдэхи отделениин поли дээрэһээ 30 минутагүй хоёр час боложо байхада ерээ. Тарягаа шэгнүүлээд буулгатарнь үшөө 10 минута үнгэрөө.

Сентябриин 2-ой үдэр центральна тоогто хамта 1720 центнер алтан шаргал шэниисэ ороо бшуу. Эршэтэйгээр лэ ажаллана даа эндэхид, хэн янгүй.

А. КОРОТАЕВА, Р. ЦЫДЫПОВ,
нүүдэл редакциин корреспондентнүүд.

ХҮРШЭНЭРҺӨӨ ҺУРГААЛ АБАМААР

(Шалгалта юу харуулааб)

Совхозой 2-дохи фермын полевой стан. Хүдэлмэришэдэй байраһаа тээ баруулжаа арбаад метр газарта хорёод шэнэхэн автомашина сэрэгэй янзаар жэрылдэн табяатай. Тэндэһээ урагшаа болоходоо, баһал сэрэгэйхидые дууряаһандал, арбаад комбайн мүн лэ жэрылдэнхэй. Һүүлээрнь мэдэхэдэмнай, үнэхөөрөөшье сэрэгэйхид таряа хуряалгада хамһалсахаяа ерэһэн байгаа.

Үглөөнэй 9 час һэн. Үшөө хахад час үнгэроо, байраһаа хүдэлхэ комбайн балай харагданагүй.

— Иимэ дулаан үдэрнүүдтэ юун гэһэн орой ажалдаа гарана гээшэбта,—гэһэн асуудалда:

— Шиигтэй байна, комбайн ябажа үгэхэгүй,—гэһэн харюу абанабди.

Уданшьегүй комбайнууд хойно хойноhoo һубарилдан ябашаба.

Хорёод комбайнай нэгэ полидо ороод, хаба хүсэеэ туршалсан ябахыень харахада угаа зохид. Гушаад метр ябаад лэ бункер дүүрэшэнэ. Автомашинын жолоошод хэды түргөөр ябабашье, саг сооhь тарягаа зөөжэ үрдинэгүй.

— Машина дуталдана, хаанашье хүртэнэгүй. Эгээл тиимэһээ хайран сагаа миин хии талаар гээхэ ушартай болонобди. Гадна комбайнуудай эбдэрхэ барихада байра дээрэнь, хээрэ заһаха тусхай машинын үгы дээрэһээ комбайнернууднай өөһэдөө запчасть абахаяа арба гаран модоной газарта, зарим ушарта ябагаар совхозой мастерской ошохо баатай болодог,—гээд бригадир Владимир Титович Рокин хөөрэнэ.

Тарягаа сэхэ руунь хадаад, зургаан хоног үнгэрһэн хойно баалаа суглуулжа захална. Эдэ үдэрнүүдтэ ходо дулаан байжа, хуряалгада таатай зохид байба. Унаһан тарянииинь хатаад, 6 хоноходоо ороохониинь гээгдэжэ захална. Хэрбээ саашадаа эды шэнээн зайтай үдэрнүүдтэ баалаа суглуулжа байха болоо һаа, оромгүй ехэ ороохоёо гээхэ болоно. Харин тиихэдэ хүршэ XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозойхид тарягаа хадаһанайнгаа һүүлээр хоёрдохи үдэртөө баалаа суглуулдаг. Иигэжэ ажаллахада түргэншье, ороохоншье гээгдэдэггүй, һайн шанартайгаар абтана бшуу. Борьёогойхид хүршэнэрһөө жэшээ абажа, баалаа удаан хэбтүүлэнгүй, түргэн сагаар хуряана.

Энэ бригадада хамта 20 комбайн, 17 автомашина хүдэлнэ. Сентябриин нэгэнэй үдэр 3900 центнер шэниисэ сохёо. Хэрбээ машинануудай һаадгүйгөөр зөөгөөд байбал, хоёр дахин ехэ таряа сохижо болохо байгаа бшуу.

Совхозой нэгэдэхи отделениин тоог дээрэ хүн зон олон. Дүүрэн таряатай машина авто-шэгнүүр дээрэ зогсоно. Шэгнүүлээд, фактура бэшүүлээд саашалтарнь 3 минута үнгэрнэ. Техническэ училищиин хүнгэн солбон һурагшад асаргадаһан ороохо саашань бүри түргэн буулгана. Зогсон торолгүй машинашье поли тээшээ табилуулшана.

Үдын эдеэлгэн дүтэлжэ байгаа һэн. Эртэ үглөөнһөө хахад үдэр болотор амарангүй шахуу хүдэлжэ байһан эдэ эдир хүбүүд эсээ, үлдөөшье ёһотой. Теэд бригадын гэшүүдэй тоһотой шүлэ, тарган мяха амтархан эдижэ байхадань, эдэ эдиршүүлнай шүлһээ залгин миин сай һорохо болоно бшуу.

— Өөһэдынгөө зондо мяха шанадаг аад, эдэниие юундэ гаднашалаа гээшэбта,—гээд Валерий Игнатович Русинһаа һурахада:

— Һаял ерээ юм даа, хоёрдохи үдэрөө хүдэлжэ байна,— гээд бригадир һанаа амарханаар харюусана.

Хоёр үдэр соо тус бригада бүхы дээрээ 9101 центнер таряа сохиһон. Таряанай ургаса һайн. Дунда зэргээр гектар бүриһөө 15,7 центнер ургаса абтана. 1100 га таряа хуряагдажа, сохигдоод байна. Үшөө 900 гаран га газарта таряан хадагдаад, хуряагдаагүй хэбтэнэ. Хадалга хуряалга хоёрой хоорондо аяар долоон хоног үргэлжэлнэ. Хэрбээ энэ хугасаа соо хуряажа үрдингүйгөөр бороодо сохюулаа һаа, баалай дахин хататар хэды олон үнэтэ үдэр, үнгэржэ, али зэргэ ехэ ороохон гээгдэхэ болоноб. Эдэ бүгэдые борьёогойхид юундэ хараадаа абанагүй гээшэб.

— Поточно аргаар тарягаа түргэн хуряаха ябадал танай Борьёодо шэнэ хэрэг гү?—гээд совхозой главна агроном нүхэр Зайцевһаа һурахада.

— Манай эндэ ганса гансаараа тарягаа хадаха, хуряаха гээшые мэдэгшэгүйбди. Поточно аргаар түргэн хуряаха—групповой арга гээшэ анха түрүүн 1962 он багаар манай совхоздо бии болоһон байха, эндэһээл Мухар-Шэбэр тээшэ нүүгээ гэжэ би хэлэхэ байнаб,—гээд агроном омогорхонги.

Эндэһээшье эхитэй байжа болоо юм бэзэ, хэн арсаба гээшэб. Теэд тэрэ гурим эндэ дүүрэн сахигдана гэхын аргагүйл даа. Таряа хадаһанай һүүлээр удаан боложо суглуулна. Суглуулагдаһан һолоомониинь нэгэ шугамаар буулгагдаһан бэшэ, эндэ тэндэ хаягдашаһан. Энэ хадаа волокушаар түлхин суглуулхада тойбо тодхор татадаг. Теэдшье мүнөө һолоомоёо саг дарыдань суглуулжа обоолногүй. Һолоомоёо суглуулжа полиёо сэбэрлэһэн газараа тэрэ дарыдань хахалха ёһотой аад, нэгэшье гектар хахалагдаагүй байха юм. Мүнөө болотор нэгэшье гектар хахалаагүй аад, 6000 га намарай паар хахалха түсэбөө хэдыдэ дүүргэхэ болоноб.

Цагаан-Хүтэлэй полидо хүрэжэ ерэхэдэмнай үдэрэй 2 час боложо байгаа һэн. Комбайнер Юрий Чалых уур сухалдаа багтажа яданги.

— Үглөөнһөө хойшо оройдоол нэгэ бункер ороохо хадаад байнабди. Гурбан комбайнда оройдоол гансахан машина хүдэлөө. 15 километр ошоод ерэхэдээ нэгэ час арбан минута ябана. Үсэгэлдэр машина олоор табиһаниинь ажалшье урагшатай ябаа. Гансахан үдэр соо 449 центнер ороохо суглуулан сохёобди. Хэрбээ машинын һайнаар таһалдангүй зөөгөөд байбал, үдэрэй 600 гаран центнер таряа сохижо болохо байна,—гээд Юрий Чалых үнэн зүрхэнһөө хөөрэнэ.

—Эртэ үглөөгүүр 6 часта эдеэлээд, комбайндаа техническэ харууһа хэтэрни 8 час болошодог. Мүнөө дүрбэдэхи час ябажа байна, үшөө обед асараагүй. Үдэрэй 7—8 час хооһоор ябаха ушартай болоgдоно. Тэрэ мүртөө хүрэшэһэн эдеэ асарна. Иигэжэ ходо хүдэлхэ болоо һаа тэсэхын аргагүй юм байна,—гээд комбайнернууд Ахминеев, Чалых гэгшэд гомдоно.

Хүдэлмэриин энэ халуун үедэ механизаторнуудые саг болзор соонь халуун эдеэгээр хангаха хэрэгтэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд хайша хэрэгээр хандадагынь гайхалтай.

— Машиныи дуталдаһан дээрэһээ хайран сагаа гээнэбди. Петропавловкын АТК 60 машина эльгээхэ ёһотой аад, оройдоол 40 машина эльгээгээ. Ганса энэл ушарһаа комбайнууднай хэдэн часаар миин байха ушартай болоно,—гээд совхозой агроном шалтаг барина.

Тиин гэһээ совхозойнь 3 машина эбдэрхэй хэбтэнэ. Дүрбэдэхи машинын кузов заһагдаагүй дээрэһээ станай дэргэдэ үшөө хэды үдэр миин байхаб.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, хуряалгын хүдэлмэри тон эмхи гуримгүйгөөр ябуулагдажа байна. Совхозой центральна тоог дээрэ хамта 22 мянга гаран таряан оруулагдаад байна. Хада шэнги обогор ехэ таряаниинь дундаһаа халажа захалаа.

Совхозой механизаторнууд саашадаа иигэжэ ажаллаха болоо һаа, хэдэ мянган центнер тарягаа хосороохоньшье хологүй.

А. ШАТУЕВ,
Зэдын аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.
Д. ТОГОЧЕЕВ,
арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүн.

БурАССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй СОЁЛОЙ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ А. С. ПЛУЖНИКОВАДА ОЛГОХО ТУХАЙ

Таби наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, соёл гэгээрэл хүгжөөлгэ ба залуу үетэниие хүмүүжүүлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө Улаан-Үдын Пионернүүдэй байшангай директор Анна Семеновна **Плужниковада** Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшын хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо К. КРЫЛОВА.
Буряадай АССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ, Совэдүүдэй байшан.
1966 оной сентябриин 5.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

АЖАЛАЙ ЖУРАМДА ЕХЭ АНХАРАЛ

КОЛЛЕКТИВТЭ ажалай журам бэхижүүлхэ тухай — иимэ асуудал Зэдын комбинадай заһабарилгын механическа заводой эхин партийна организациин нээмэл суглаан дээрэ һаяхан зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Ушар юуб гэбэл, заводой зарим худэлмэришэд, үнгэрхэдөө, зарим коммунистнаршье ажалдаа хожомдохо, архиин мангартай худэлмэридөө гараха ушар үзэгдэдэг һэн.

Гадна хулиган аашa гаргагшадтай тэмсэл шангадхаха тушаа парти, правительствын абаһан һүүлшын тогтоолнууд ажалшадые хүмүүжүүлхэ талаар партийна организацинуудай үмэнэ ехэхэн зорилгонуудые табиһан байна. Энэ зорилгонуудые шиидхэхэ арга замууд тухай, коммунистнуудай энэ талаар ябуулха худэлмэри тухай мүн лэ зүбшэхэ хэрэгтэй байһан.

Тус суглаанай ямар хэмжээндэ үнгэрһэн, ямар шиидхэбэринүүдые абаһан тухай эндэ тодорхойгоор тогтоһоной хэрэггүй гэжэ һанагдана. Коммунистнуудһаа гадна партийнабэшэ олон эдэбхитэд суглаанда хабаадалсаһан, үгэ хэлэжэ, һанамжа, дурадхалнуудаа оруулһан байна гэжэ тэмдэглэлтэй.

Ажалшадые хүмүүжүүлхэ, ажалай журам бэхижүүлхэ тухай асуудал эндэ түрүүшынхеэ гараа бэшэ. Энэ шухала хэрэг партийна организациин анхаралда хододоо байдаг, илангаяа һүүлэй үедэ. Партийна суглаан дээрэ гү, али партбюрогой заседани дээрэ үйлэдбэриин али нэгэ асуудал хаража үзэхэдөө, тэрэнээ ажалай журам бэхижүүлхэ, худэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл бадаруулха хэрэгтэй нягтаар холбохые оролдодог.

Багахан жэшээ харуулалтай. Комбинат дээрэ уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын талаар цех, заводуудай ниитын харалга соносхогдоһон байгаа. Энээндэ хабаадалсажа, өөһэдынгөө үйлэдбэридэ хабаатай ямар зорилгонуудые харалгын үедэ шиидхэхэ тухайгаа партийна организаци бүхы коллективтэйгээ зүбшөө бэлэй. Энэмнай жэлэй эхеэр һэн.

Ниитын харалгын үедэ гансахан техническэ асуудалнууд шиидхэгдэхэ бэшэ, мүн хүмүүжүүлгын худэлмэридэ ехэхэн анхарал хандуулагдаха ёһотой. Коллективтээ гурим, журам тогтоожо шадангүй үйлэдбэриин техническэ асуудалнуудые шиидхэхэнь бэрхэтэй. Хараад үзыг: заримамнай худэлжэ оролдожо байха юм, харин нүгөөдүүлнай архиин мангартай ажалдаа ерэнхэй, сагай ошохые, худэлмэриин дүүрэхые хүлеэн ядажа байдаг. Нигэжэ худэлбэлнай хэрэг ажалнайшье урагшаа ябахагүйл гэжэ олонхи худэлмэришэдынь сэхэ хэлэһэн байгаа.

Мүнөө ниитын харалгын дүн гаргагданхай. Заһабарилгын-механическа заводойхид комбинат соогоо хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүнгэн шанда хүртэбэ. Харалгын үедэ тэдэнэрэй туйлаһан үшөө нэгэ амжалта гэбэл, ажалай журам эбдэхэ ушарай эрид үсөөрһэниинь болоно.

Иимэ хубилалтанууд миин лэ юрэ туйлагдаа гэхын аргагүй. Партийна организаци гэшүүдэйнгээ тоогоор багаханшье һаа, заводойнгоо үйлэдбэриин участогуудые хиналтадаа абажа, өөһэдынгөө нүлөөдэ оруулжа шадаа. Цех, участок бүхэндэ 1—2 коммунистнууд ажаллана. Мастернуудаар —эдэ зомнай худэлмэришэдэй дунда сэхэ худэлдэг, тушаал-уялгаараашье тэдэнэй хүмүүжүүлэгшэд болоно—гол түлэб коммунистнууд табигданхай.

Механическа цехэй ахалагша мастер коммунист М. А. Колодин худэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болонхой. Хүн зонтой алим-далим гэлдэжэ хүндэтэй болоо бэшэ. Ажал дээрээ шанга эрилтэ табидаг, ажалай журам эбдэгшэдтэй эрид тэмсэдэг хүн. Ажалдаа халирхайгаар хандадаг зонуудые үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ табидаг, өөрөөшье тэдэнэртэй үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэдэг, алдуу эндүүень ойлгуулжа үгэхые оролдодог заншалтай. Хэрэгтэй болоо һаань бодотоор туһалдаг.

Тэрэшэлэн бусад цехүүдэй мастернууд-коммунистнар И. А. Тугаринов, Г. И. Максимов, М. В. Нуждов гэгшэд имагтал үйлэдбэриин командирнууд бэшэ, мүн ёһотой хүмүүжүүлэгшэд байһанаа бэеэ харуулжа шадаа.

Худэлмэришэдэй дунда хүмүүжүүлгын худэлмэри ябуулха тушаа мастернуудай, инженерно-техническэ бусад худэлмэрилэгшэдэй үүргыень партийна организациин нигэжэ дээшэлүүлжэ байһаниинь тон һайшаалтай.

Энэнь һайн үрэ дүн үгэжэ байна. Продукци үйлэдбэрилэн бүтээхэ 7 һарын түсэб 108,1 процент дүүргэгдэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари энэ үедэ 10 гаран процентээр үлүүлэгдэһэн байна.

Ажалшадые хүмүүжүүлгэдэ тэдэнэй эрдэм һургуули дээшэлүүлхэ хэрэг ехэ удхатай гэжэ коммунист нүхэр Колодин хөөрэнэ. Эндэ тэндэ һуралсажа байхадаа хүн энэ тэрэ юумэ ойлгожо абана ха юм.

Зүбтэй хөөрөөн. Энэ талаарьше заводто бага бэшэ юумэн хэгдэнэ. Үбгэжөөл наһатанһаа бусадынь булта тооной һуралсана гэбэл алдуу болохогүй. Үнгэрһэн жэлые абажа харабал, 23 хүн үдэшын горно техникумдэ, 30 хүн худэлмэришэн-залуушуулай һургуулида, 60 хүн политгэгээрэлэй кружок, политһургуулинуудта һуралсажа гараа. Һуралсалай шэнэ жэлдэшье һуралсагшадай тоо хорохогүй, харин нэмэхэ байна.

Ажалшадые хүмүүжүүлхэ, ажалай журам бэхижүүлхэ, энэнэй үндэһэ һуури дээрэ ажалай шэнэ амжалта туйлаха тушаа түрүүшын алхам хэгдэ... Гэбэшье энэ хэрэгтэ дутагдалнууд яһала бии гэжэ эндэхи коммунистнууд мэдэрнэ. Илангаяа парти, правительствын абаһан тогтоолнуудай эрилтэнүүдтэй сэхэ суулжа үзэбэл энэ ушар элеэр харагдаха байха.

Жэшээлхэдэ, нүхэдэй суд... ханын газетэ энэ хэрэгтэ һуларай хабаадуулагдана. Һаяхан болоһон социалис мүрысөөнэй дүн гаргахадаа худэлмэришэд бэеэ гэр б... лэдөө, ниитын газарта ямараар абажа ябанаб, ажалай журам сахиха хэрэгтэ ямараар хандана гэхэ мэтэ хараада абтадаггүй байһан.

Мүнөө иимэ юумэ болижо байна. Худэлмэришэдые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, ажалай болон гүрэнэй журам бэхижүүлхэ гээшэ коммунист бүхэнэй, коллектив бүхэнэй нангин хэрэг болоно бшуу.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ.

ДОБТОЛГО ТУЛЭГ ДУНДАА

Манай совхозой механизаторнууд шэнэ ургаса хуряалгада шиидэжэ оробо. Мүнөө үедэ 24 агрегат тарягаа баал болгон хадажа байна. Бүхы 8800 гектар ороһото ургамалнуудайнгаа 3500 гектарынь амяарлан хуряаха юм. Энэ талмайн ургасые табан үдэрэй туршада хулһөөнь буулгахабди гэжэ суглаан дээрэ бэеэ уялгаланхай.

Гүрэндэ ороһо тушааха худэлмэри мүн лэ зэргэ ябуулагдаха зэргэтэй. Энэ жэлэй ургасаһаа 60 мянган центнерынь бэлэдхэлэй пунктда шэрэхэбди. Нигэжэ шадабал, түсэб-захилаа 12 мянган центнёрээр үлүүлхэ болонобди.

Механизаторнууд ехэ талмайн ургасые эрхим шанартайгаар хуряахын түлөө эрмэлзэл ехэтэйгээр тэмсэнэ. Мүрысөөнэй гуримай ёһоор түрүүшын табан үдэрэй туршада нормоёо алгадгүй дүүргээд байбал, ажалайнь түлөөһэн хоёр дабхар хэмжээтэйгээр түлэгдэхэ болоно. Иимэ зэргэтэйгээр хоёрдохи табан хоногойнь худэлмэри баһа сэгнэгдэхэ юм. Саашадаа гурбадахи табан хоногто нормоёо ходо абажа ябаа хадань ажалайнь түлөөһэн 50 процентээр дээгүүр үгтэхэ.

Түлөөһэнэй иимэ гурим хадаа таряа хадалга ба сохилгые богони болзор соо дууһаха хэрэгтэ һайнаар нүлөөлхэ байһаниинь мэдээжэ. Гадна түрүүлһэн бригадада табан хоногой дүнгөөр дамжуулгын Улаан туг барюулагдажа байха.

Эгээ мүнөө таряа хадалга дээрэ худэлжэ байһан комбайнернууд Владимир Дондоков, Василий Крупенников (Дабаатын отделени), Афанасий Слепнев, Никита Шваров (Ново-Сретенскын отделени) үдэрэйнгөө даабариие хуряалгын эхилһэн сагһаа хойшо амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Эдэнэрнай коммунистнууд юм.

Таряа хадалга, сохилгын, мүн гүрэндэ ороһо тушаалгын худэлмэриин ябасые бүгэдэндэ харуулжа байха зорилгоор таарамжатай зохид арга хэрэглэгдэнэ. Бүхы ажахы дотор энэ шухала худэлмэриин ямар алхасатайгаар бүтээгдэжэ байһые харуулха хүсэлэнтэйгөөр «ороһоной түлөө тэмсэл» гэһэн уряа доро тусхай дневник бригада бүхэндэ хүтэлэгдэнэ.

Д. ЦЫДЕНЖАПОВ,
Бэшүүрэн совхозой парткомой секретарь.

РЕПОРТАЖ

АЛТАШЫН ҮЕР

ҮНДЭРӨӨР налпайжа ургаһан кукурузын һалхинда даллажа байхые харахада, үһанай үерлэжэ байһан шэнги һанагдана.

Мүнөө жэлдэ кукуруза ургуулхада таагүй, сагай хүйтэн байбашье, Алташын зарим участогта кукуруза долгилоо...

Звеное даагша Дамба Жанаевич Жанаев полинууд дээрээ гурбан комбайн табижархёод, ажалыень ударидажа байна. Агта комбайнай хүсэндэ кукурузашье жэрбылдэн унажа, тэрэ зандаа хэршэдэһэн болоод, автомашинын хүүзэб соо адхарна. Звеньевод өөрөөшье үрматай.

— Зунай эхин багаар хүйтэржэ, ургажа байһан кукурузамни хоёр дахин хюрууда сохюулагдажархиһан юм. Мүнөө жэлдэ иимэ ургаса абахабшье гэжэ һанаагүй һэм. Һанаһанһаа дээрэ болоо,— — гэээд Дамба Жанаевич хөөрэнэ.

Бидэнэй ябаһан үдэр таригдаһан 300 гектар кукурузынь 200 гараниинь хуряагдаһан байба. «Нохойн дуун ойртоо» гэжэ кукуруза хуряажа байгшад хэлсэжэ байгаа бэлэй. Зүгөөр хуряалгын эхинһээ хойшо түрүүшын хэдэн үдэртэ комбайнууд эбдэржэ бага зэргэ һаалта хүргэгдөөшье һаань, һүүлшын үедэ агрегадууд заахашье һаадгүйгөөр худэлгэгдэжэ байба.

Звенодонь худэлдэг комбайнёрнууд шадамар бэрхэ хүнүүд. Мүнөө жэлдэ Дамба Жанаевич Гундыгма басагаяа комбайнай рульда һуулгажа һургаа. Тиигээд тэрэнэйнгээ ажаллажа байхада хажуудань ябалсаад, туһаламжа хүргэлсэнэ. Гундыгма мүн өөрөөшье һанаамгай, оролдосотой. Үдэртэ 7 гектар нормын орондо 10—12 гектар хүрэтэр хуряалга хэнэ. Комбайнёрнууд Сергей Кузьмин, Владимир Климов хоёр ажалдаа хэндэшье абтасагүй, жэшээтэ механизаторнууд гэгдэдэг.

Ургаса хуряалга эдэнэй оролдосоор лэ бүтэжэ байна. Зоримгойгоор ажаллаха гээшэ ажалдань бүтээсэ асархынгаа хажуугаар шанартайгаар хуряажа абаха арга олгоно. Эндэ табигдаһан гурбан комбайнай хүсөөр үдэртөө 320—340 тонно шэмэтэ тэжээл даргагдана бшуу. Кукурузашан Дамба Жанаевай хүтэлдэг звено һүүлэй олохон жэлдэ суурхадаг, Тэрэнэй тарилга хэжэ, баян ургаса ургуулһанай ашаар Суулгын совхозой Алташын фермэдэ хэдэн мянган тонно шэмэтэ силос даргагдана. Кукурузын силос гээшэмнай ашатайхан зөөри ааб даа.

Тиимэл хадань звеногойхид хамаг хүсэеэ энэ ургамал тарилгада гаргана. Дамба Жанаевич жэл бүри газараа һайнаар үтэгжүүлдэг, уһалдаг. Ургасыень саг соонь харууһалдаг. Ургамалай газар дээрэ гарахаһаа урид, ургасаяа буртаг үбһэндэ даруулхагүйн тула борнойлжо захална. Тиигээд зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэнэ. Мүнөө жэлдэ минеральна үтэгжүүлгэ олон гектарта оруулжа, газараа үрэжэлтэй болгоо.

Хуряалгын болоожо байхада, силос зөөхэ транспорт үсөөдэжэ, ажалдамнай һаалта хэжэрхинээ аа гү гэжэ түрүү кукурузашан һанаата болодог. Урдань иимэ ушар нилээд гарадаг байгаа. Теэд мүнөө жэлдэ үдэр бүри наймаюһэн автомашина зөөбэридэ ябана. Силосэй нүхэн поли дээрэһээ тиимэшье холо бэшэ. Комбайн бүхэндэ 3 автомашина хүртэсэтэйгөөр зөөхэдөө, агрегадуудые минутааршье зогсооногүй.

Кукурузаяа намарай хюрууда сохюулангүйгөөр хуряажа абаха! —Иимэл зорилго Дамба Жанаевай звеногойхид урдаа табяад, һүүлшын гектарнуудые хуряана.

Т. ГАРМАЕВ,
фотонь авторай.
Мухар-Шэбэр.

—ОЛОНДО ХҮНДЭТЭЙ

Улаан-Үдын хүүгэдэй хоёрдохи больницын врач Ия Михайловна Горбунова багашуулай элүүр мэндые хамгаалха ашата һайхан хэрэгтэ бүхы наһаяа зорюулаа гэхэдэ алдуугүй.

Хорин табан жэл соо хүүгэдэй врачаар ажаллаха зуураа, нүхэр Горбунова эмнэлгын баян дүй дүршэлтэй, арад зоной элүүр энхэ ажаһууха хэрэгтэ анхарал оролдолго ехэтэй байһан тула ажалшадай зүгһөө ходо һайшаалда хүртэжэ ябадаг юм.

Мүнөө Ия Михайловна тус больницын участогай врачаар ... дэлнэ. Өөрынгөө даaһан участогай хүүгэдые элдэб үбшэнһөө ур... лан һэргылхэ, гэдэниие ... энхээр хүмүүжүүлхын ... эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр а... на. Участогайнгаа айлнууд... додоо ябажа байдаг хадань ... ниие хүнүүд ехэ багагүй ... хүндэтэй айлшан мэтээр хүл...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. М. Горб... кабинет соогоо.

А. ИВАНОВАГАЙ фототекст.

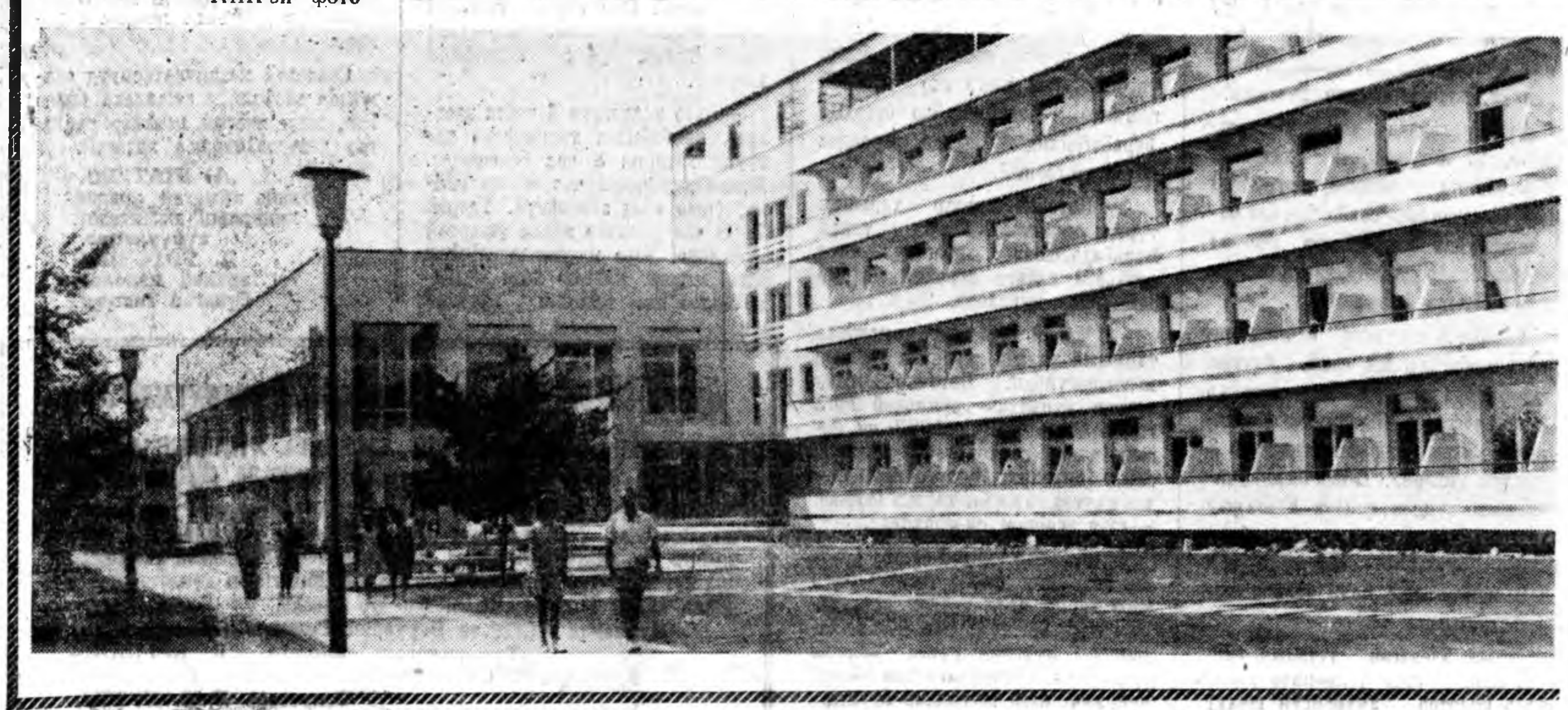

Евпаториин эрье шадар гоё һайхан байшан баригдаа. Энэмнай «Таврия» гэжэ санаториин шэнэ корпус болоно. Амархаяа ерэһэн түрүүшын хүнүүд энэ байшан соо оронхой.

Санатори улам үргэдхэгдэнэ. Тэрэнэй хоёрдохи ээлжээнэй барилга—амарагшадай унтаха юһэн дабхар байшан, шабараар аргалдаг газар, спортын байшангууд баригдажа эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Таврия» санаториин шэнэ корпус.

АПН-эй фото

БАРИЛГЫН ИНДУСТРИ ЯМАР БОЛОХОБ?

СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министрэй нэгэдэхи орлогшо Анатолий БОЛДЫРЕВ АПН-эй корреспондентын асуудалнуудта харюусаба.

Башенна кранууд Совет орон дотор үнинэй хаа хаанагүй бии болонхой юм. Шэнэ табан жэл соо капитальна худэлмэринүүдэй хэмжээн бүри ехэ болохо. Энэ хадаа барилгын материалнуудые нилээд ехээр үйлэдбэрилхые эринэ.

Арадай ажахын энэ һалбариин хүгжэлтын хараа түсэбүүд тухай СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин министрэй нэгэдэхи орлогшо Анатолий Болдырев Хэблэлэй һониной агентствын корреспондентдэ хөөрэжэ үгэбэ.

— Шэнэ табан жэл соо барилгые индустриализацилгын хараа түсэбүүдэй ямар байһаниие хөөрэжэ үгыт?

— Бидэнэр барилга ехээр хэнэбди. Энэ талаар манай орон дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури батаар эзэлнэ. Манайда капитальна барилгын хэмжээн таһалгаряагүйгөөр ургана. Хэрбээ 1961—1965 онуудта энэ хэрэгтэ 211 миллиард түхэриг гаргашалагдаһан байгаа һаа (тухайлхада урда тээхи арбан жэл соохидо адли шахуу), шэнэ табан жэл соо 310 миллиард түхэриг гаргашалагдаха байна.

Хүдөө ажахые, химиие, хүнгэн болон эдеэ хоолой промышленностиие хүгжөөлгэдэ, тэрэшэлэн гэр байра барилгада илангаяа ехэ мүнгэ зөөри табигдана. Табан жэл соо городууд болон худэлмэришэнэй посёлогуудта 400 миллион үлүүтэй дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байранууд ашаглалгада тушаагдаха юм. Тэрээнһээ гадна хүдөө нютагта арад зон болон колхозууд 2—2,5 миллион гэрнүүдые бариха байна.

Капитальна худэлмэринүүдэй энэ ехэ түсэбые дүүргэлгэ барилгын материалнуудай промышленностьһаа нилээд дулдыдаха байна. Манай продукци барилгые саашань индустриализацилгада туһалхаар уряалагдаһхай. Хабсаргагдадаг детальнууд болон конструкцинууд хэмжээнэйнгээ талаар ехэ, шэгнүүрэйнгээ талаар хүнгэн, хямда, бүхэ байха ёһотой.

Эрдэм ухаанай-техническэ болон конструкторска бодол энэ талаар мэдээжэ амжалтануудые туйланхай. Бүхэ бетонуудые, уридшалан шангадхагдаһан арматурые хэрэглэлгэ гэр байрын болон промышленна байшангуудай, хүүргэнүүд болон орёо оньһон бусад инженернэ барилгануудай шэгнүүрые нилээд хүнгэдхэхэ арга олгоо.

Ажалай бүтээсэ гэдэг энэ шухала зүйл хабсаргагдадаг детальнууд болон конструкцинуудые үйлэдбэрилгэ хүгжөөлгэтэй, тэдэнэй ассортиментые үргэдхэлгэтэй, шанарыень һайжаруулгатай сэхэ холбоотой байха юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ ажалай бүтээсын ургалтын хахадынь шахуу түрүү зэргын зүйлнүүдэй — томо хэмжээнэй конструкцинуудай, хабсаргагдадаг түмэр-бетоной, заводто бэлдэгдэһэн панельнүүдэй хүсөөр туйлагдаа гэжэ барилгын экономикын институтдай тоололго харуулаа.

Зүгөөр олохон зүйлэй материалнууд хомор байжа, капитальна худэлмэринүүдэй ябасые һаатуулна. Барилгын бата бэхи үндэһэ һуури байгуулхын тулада манай промышленность шэнэ табан жэл соо, мүн урда тээхи жэлнүүдэйхидээ адляар хурдан түргэнөөр хүгжэхэ байна. Хэрбээ 1966—1970 онуудта барилгын-монтажна худэлмэринүүдэй жэл бүриин дунда зэргын ургалта 7,5 процент хэмжээтэйгээр хараалагдаһан байгаа һаань, барилгын материалнуудай промышленностиин продукциин хэмжээн дунда зэргээр жэл бүри 9 процентээр ехэ болохо байна.

Табан жэл соо цемент үйлэдбэрилгэ 72 миллион тонноһоо 100—105 миллион тонно хүрэтэр, хабсаргагдадаг түмэр-бетон конструкцинууд — 56 миллион кубометрһээ 80 миллион хүрэтэр, шифер—1,6 дахин, сонхын шэл — 1,4 дахин, металлическа-бэшэ соргонуудые үйлэдбэрилгэ — хоёр дахин ехэ болохо.

Промышленна байшангуудта зорюулагдаһан конструкцинууд (хүдөө ажахын үйлэдбэриин барилгые оруулалсан) 1970 ондо хабсаргагдадаг түмэр-бетоной үйлэдбэриин ниитэ хэмжээнэй хахадынь шахуу болохо ёһотой. Гэр байрын болон гражданска барилгада зорюулан детальнуудые гаргалга 23 миллионһоо 30 миллион кубометр хүрэтэр ехэ болохо.

Богонёор хэлэбэл, энэ табан жэл соо манай министерствын зорилго юуб гэхэдэ, барилгын материалнуудай дутагдалые усадхаха, тэдэнэй ассортиментые үргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха, бүхы зүйлэй барилгануудые саашадань индустриализацилгада туһалдаг зүйлнүүд болон конструкцинуудые ехээр үйлэдбэрилхэ ябадал болоно.

— Министерствын предприятинуудай түрүүшын хахад жэлэй дүнгүүд ямар бэ?

— Эхи захань һайн. Түрүүшын хахад жэлэй түсэб бүхы дээрээ союзна министерство дотор 103,5 процент дүүргэгдээ. Түсэбһөө гадуур 660 мянган тонно цемент, 50 миллион шахуу хэһэг условно плиткэ шифер, 25 мянган тонно сортовой асбест үйлэдбэрилэгдөө. Томо хэмжээнэй асбоцементнэ листнүүдые бүтээн гаргалга 30 шахуу процентээр ехэ болоо.

Литовско ССР-эй Паневежскэ завод дээрэ сонхын шэл үйлэдбэрилгын шэнэ технологи шудалагдажа, шанарынь нилээд һайжарха байна. Шэлэй промышленностиин бүхы шэнэ предприятинууд, тэрэшэлэн үргэдхэгдэжэ, шэнэдхэн байгуулагдажа байгаа предприятинууд энэ аргаар худэлмэрилхэ байна.

— Үлэмжэ ашагтай материалнуудые үйлэдбэрилгэ хүгжөөхын тулада юун хэгдэнэб?

— Эгээн гол юумэн тухайнь хэлэхэмни. Шэнэ табан жэл соо томо панельнэ барилгын хэмжээн нилээд ехэ болохо. Иимэ барил... үлэмжэ һайн юм. Энэ зорил... бүри мүнөө жэлдэ орон дотор... хабсаргагдадаг түмэр-бетоной 2... предприяти, ниитэ дээрээ дүр... миллион дүрбэлжэн метр тал... тай гэр байра бариха хүсэтэй ... барилгын 61 комбинат бариг... байнхай. 1970 ондо томо панел... гэрнүүдэй конструкцинуудые ... тээн гаргалгые 20 миллион д... бэлжэн метр хүргэхэ гэжэ хар... лагданхай. Карамзитбетонһоо, ... гэн бетонһоо, тусхайлбал, си... катна бетонһоо томо хэмжээ... панельнүүдые үйлэдбэрилгэ ... лээд ехэ болохо. Энэ хадаа ... ашагтай, хямда ханын матер... нууд мүн.

Үнгэлэлтын материалнуу... тэрэ тоодо таһалгын хэмжээтэй ... вер линолеум бүтээн гаргал... ехэ болгохо тушаа хэмжээнүү... тана. Энэ хадаа шалануудые г... гын гарай ажалые нилээд хор... хо юм.

Шиферэй ниитэ үйлэдбэр... хахадһаа үлүүнь хоёр—гурб... метр хэмжээтэй зүйлнүүд бол... байна. Тиимэ шифер хэрэглэл... хүсэд хабсаргагдадаг хүнгэн б... шангуудые бариха арга олго... хэрэгсэлнүүдэй гаргашые зур... долоон процентээр хороохо, бар... гын үнэ сэнгые хямдаруулха б... на.

(АПН).

Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэн худэл... болон алба хаагшадай ажаһуудаг гэр... дэргэдэхи түб талмай.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фо...

Улаан-Удын аймагта

ШЭНЭ КОМБИНАТ

Тарбагатай тосхоной тэг дунда хоёр дабхар гоё гэгшын байшан бодожо байнхай. Барилгашад мүнөө үедэ хоёрдохи дабхарыень бодхооно. Энэ гэр Октябрин Агууехэ социалис революциин дүшэн юһэдэхи ойн һайндэртэ барижа дүүргэгдэхэ.

Болбосон түхэлтэй ажаһуудалай эрилтэ хангаха комбинадые тарбагатайнхид бэлэг абахань гэшэ. Тус комбинат соо оёдолой цех, часы заһабарилха, сабхиин мастерской, химиин аргаар хубсаһа сэбэрлэхэ пункт байха юм.

ЮРЫН ХҮН

Хуйтэн тосхоной найман жэлэй һургуулида арбаад гаран жэлэй туршада Татьяна Сазоновна Васильева шорой хамагһаар хүдэлдэг. Һаруул гэрэлтэй, түжам классуудтаа үхибүүд дабхад лэ номоо үзэжэ, эрдэм шудалжа эхилээ. Татьяна Сазоновна һуралсалай шэнэ жэлдэ һургуулиин классуудые сэбэр сэнгүү болгохын тулада ехэ ажал хээ. Ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг энэ юрын эхэнэр бултанай хүндэдэ хүртэнэ. Багшанарай хүдэлмэрилхэдэ, һурагшадай эрхимээр һуралсахада, нүхэр Васильевагайшье ажал хамаатай.

ХУУШАНАЙ БАГША

Норбо Гармаевна Зодбоева аймагай һургуулинуудта үнинэй хүдэлдэг, дүй дүршэл ехэтэй багша. Һүүлэй жэлнүүдтэ тэрэ Оронгын дунда һургуулида багшална. Залуу үетэнние эрдэм номдо һайнаар һургаха, тэдэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар нүхэр Зодбоева ехэ ажал ябуулжа, бүхы хүсэ шадалаа зорюулдаг. 1965—66 онуудай һуралсалай үедэ Норбо Гармаевна хоёрдохи класс даажа гараа юм. Классайнь һурагшад эрхимээр һуралсажа, бултааран гурбадахи класста ороо һэн. Норбо Гармаевна хүндэтэйшье, харюусалгатайшье ажалаа мүнөө хэлбэ.

БЭРХЭ ШУБУУШАД

Ехэ-Куналейн шубуунай фермын хүдэлмэрилэгшэд һайн ажалаараа суурхадаг. Аймагай шубуушадай мүрысөөндэ тэдэнэр хоёрдохи жэлээ түрүүлжэ ябана. Гүрэндэ үндэгэ худалдаха түсэб болзорһоонь урид дүүргэдэг. Нёдондо жэлдэ ахалагша шубуушан Христинья Григорьевна Сазоновагай даадаг фермэ үндэгэлдэг тахяа бүриһөө 110 үндэгэ абаа юм.

Куналейн шубуушад энэшье жэлдэ һайнаар хүдэлнэ. Түрүүшын хахад жэл соо үндэгэ абаха, гүрэнние худалдаха түсэб дүүргэжэ, гүрэндэ 600 мянган үндэгэ тушааһан байгаа. Харин август һарын 20-ной байдалаар тэрэ фермэ 719 мянган үндэгэ тушаагаа.

Христинья Григорьевна болон тэрэнэй туһалагшад шубуудые һайнаар харууһалдаг, шубуудай түлэр һүрэгые шэнэлдэг.

Нүхэр Сазонова Буряадай хүдөө ажахын түрүүшүүлтэй хамта Киев ошожо, шубуушадай уласхоорондын выставкэдэ хабаадалсаад ерээ.

Н. ХАЗУЕВ.

Танил марка нягаатай бэшэгүүд. Марка дээрэнь амгалан сагай һүлдэ болоһон Вьетнамай дайда, барайгарай полинууд, заводой мантан цехүүд, һургуулиин үхибүүд. Гэбэшье мүнөө тэндэ дайнай хара дүлэн һуунагтана. Полковник Наумовай нүхэд үхэлтэ тэмсэлдэ шармайнхай. Тиибэшье һаа, тэдэл сүлөө оложо, Наумовта, нүгөөдэ суута пограничник полковник Карацупада бэшэгүүдые эльгээнэ. Тэдээн соонь баяр баясхалангай үгэнүүд, мартахагүйбди гэһэн тангариг...

НҮХЭР ХУАН

1.

Владимир Иванович Наумов Советскэ Союзай Герой, хуушанай хилын харуулшан Никита Федорович Карацупын баатаршалгаар суурхаһан газарнуудта алба хэһэн юм. Амар мүрэн дээрэ застава командалһан, удаань Сахалин олтироготошье удаан байһан. Хаанашье ябахадаа Карацупын нүхэдтэй эрхэбшэ уулзагша юм һэн. Зүгөөр Никита Федоровичтой өөртэйнь уулзаха зол тудаагүй бэлэй.

Теэд полковник Наумов түрэл Совет дайдаһаа олон мянган модоной газарта, экваторһаа, сэхынь хэлэхэдэ, оройдоо нэгэ хараанай газарта тэрээнтэй уулзахаб гэжэ хаанаһаа мэдэхэ һэм!

....Вьетнамай хонгор сэлмэг үбэлэй үе һэн. Брезент хушалтатай «газик» Ханойн үйлсөөр годирһоор, шоссейдэ гараад, шубуун түргэн гүйдэлөөрөө табилуулжа, нэгэ ойн самсаал руу орошобо. Бамбук хашаагай дэргэдэ «газигай» зогсошоходо:

— Нүхэр Хуан, хүрэжэ ерээбди!—гэжэ оршуулагша Тхен Наумовта хандаба. Тэрэ хүхюун залуу хүбүүн республикынь хилын харуулые эмхидхэхэ хэрэгтэ туһалха зорилготой ерэһэн совет офицернүүдтэй хамта хүдэлхэ болоһондоо ехэл омогтой ябагша һэн.

Эндэл полковник Наумов Никита Федоровичтой уулзашоо бшуу. Карацупа Вьетнамай хилын харуулай сэрэгшэдэй нохой ашаглан албаяа хэхэ хэрэгтэнь асари ехэ туһа хүргэжэ байгаа һэн. Москва шадарһаа аяар холын дайда нүүжэ ошоһон «джульбарс», «туман», «джек», «ингус» гэхэ мэтэ нэрэтэй нохойнууд шэнэ эзэдтээ хамта американ тагнуулшадые барижа эхилһэн, тэдээн тухайнь суу холуур тараһан байба.

Хэһэн хэрэгээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаһан суута Карацупа һанаа амар гэртээ бусаха дүүрэн эрхэтэй һэн. Теэд эгээл энэ үедэ холын хойто Монгол оронһоо хоёр зуун бэлэг морид хүрэжэ ерэшэхэдэнь, Главна штабайхид Никита Федоровичто хандажа:

— Льен-со*) Никита! Мандаа үшөө туһалха болоолта даа,—гэжэ гуйжа ороо һэн. Жара наһаяа шахажа ябаашье һаа, Никита Карацупа арсабагүй.

— Үни хада Амар мүрэн дээрэ албаяа хэжэ байхадаа, хазаар мориной һургуули һайсал гараа һэн. Тиихэдэ залуу ябагдаа һааб даа,—гэжэ Карацупа Наумовта хөөрөө һэн. Мүнөө урданайнгаа охи һэргээхэ болобо гээшэ хаб. Теэд эдэ вьетнам хүбүүдэйш түбһэндэ гээшэнь айхабтар, тон бэлээр һураадхиха юм,— гэжэ «һурагшадаа» магтажа оробо. Тусгаар эмхидхэгдэһэн морин сэрэгэй «манеж» дээрэ Москвагай ипподромой һорёошон шэнгеэр хубсалһан, залуушаг, нарин, үндэр бэетэй Карацупые Наумов олол хараа һэн.

Удангүй вьетнам сэрэгшэд морин сэрэгэй һургууляа эрхимээр түгэсхэжэ, Никита Федоровичшье Москвагаа бусаа һэн. Һайн хани танил болоһон Наумов аха нүхэрөө үдэшөө бэлэй.

2.

Теэд гансаараа үлөөд уйдажа байха сүлөө тэрээндэ үгы һэн. Нэн түрүүн полковник Наумов бүлэг вьетнам офицернүүдтэ совет хилын харуулай сэрэгшэд тухай хэдэн лекцинүүдые уншаба.

— Эрхим хилын харуулшадаа суглуулаабди,— гэжэ ахалагша полковник Ху Инь Тху мэдүүлээ бэлэй. Тэдэнэр урдань хилын харуулда алба хэжэ үзөөгүй зон байгаа бшуу. Сэрэгэй училищи, академидэшье һураагүй. Япон булимтаргшад, француз колонизаторнуудтай хэһэн тулалдаануудта хатуужаһан, эрэлхэг зоригтой, али болохо байлдаанда тээлмэрдэжэ байхагүй—ёһотойл сэрэгшэд һэн, зүгөөр хилын харуулай офицер тэдэнһээ гадна үшөө юу хээ мэдэхэ ёһотой бшуу. Тэрэл «юу хээень» Владимир Иванович зааха ёһотой байгаа. Хилэ дээрэхи дайсан тад ондоо ха юм. Шадамараар бэеэ нюуха, мэхэлхэ, яажашье һаань, хажуугааршни шурган орохо гэжэ оролдохо. Эдэ бүгэдыень хурга хухадгүй тааха, өөрөө бэеэ нюужа, өөрөө мэхэлжэ шадаха болоно бшууш. Лекцишье уншаа гэжэ даа, сэхыень хэлэхэдэ, юрэл совет хилын харуулшадай дүршэл, дайшалхы абьяас тухай хөөрэдэг һэн. Шагнагшадынь ехэ анхаралтай байжа, һүүлдэнь тоогүй олон асуудалнуудые һураха. Хамагһаа олон асуудалнуудые эрхимдэ тоотой, һүбэлгэн бэрхэнүүд һурагшадынь болохо Нгуен Ван Туй болон Нгуен Ван Куок гэгшэд һурадаг бэлэй.

Наумовай хэлэһэн, харуулһан бүхы зүйлнүүдые тэрэ зангаарнь Вьетнамай хилэдэ шэлжүүлхэ гээшэ аргагүй һааб даа, гэбэшье эхэнхинь лэ таарахашуу шэнги байгаа. Бүтүү бүглүү ой соо полковник Наумовта һургаалиин тусхай застава үгтөө бэлэй. Тэндээ СССР-эй ой тайгата газарнуудай хилэ хамгаалгын баян дүршэл хэрэглэн, дайсадай дабашагүй харуул эмхидхэжэ шадаа һэн. Тиин Вьетнамай хилэ дээрэ оршон тойронние хараадаа абаха тусгаар «вышкэнүүд» бодобо. Хэрбээ урдань гансал застава хилын харуул хэдэг байгаа һаань, мүнөө үдэр, һүни харуулай нарядууд гүн ой соогуур ябажа байдаг, дозор, секрет болон засаданууд харгы, зүргэ бүхэндэ тогтоогдобо. Владимир Ивановичай заставада һургуули гарагшад али бүхы зүг тээшэ таран ошожо, совет дүршэл нэбтэрүүлжэ захалаа һэн.

3.

...Брезент хушалтатай «газик» ногоон дайдын гүн соогуур шурган, үдхэн тооһо бурьюулһаар, харгдахаяа болин дэлдэ ороно. Энэ «нүхэр Хуан» хилын харуулай ээлжээтэ застава «айлшалжа» ерэбэ гээшэ. Өөрэйнь Никита Карацупын зааһан «эрдэмые» хэрэг дээрээ яажа бэелүүлжэ байһыень хоёр нюдөөрөө харахадаал, Владимир Иванович һанаагаа амардаг һэн. Теэд урмаашье таһарха ушар огто гараагүй бэлэй: хаанашье ябахадань, албанай нохойнууд уряалгүй айлшадые гуядаад лэ орхидог, һүбэлгэн бэрхэ һурагшадынь монгол моридоороо шуурган түргэн дабшажа, тагнуулшадые һүнөөгөөд лэ байдаг байба.

Нэгэтэ Тань-Хой провинцида «айлшалха» үедэнь иимэ ушар болобо. Хилын харуулай заставада нэгэ таряашан хүн мэгдэнги гүйжэ ерээд, амидаһан хоолойгоор:

— Манай һуурин багаар таниг-даагүй зон бии болоо. Минии гэртэ орожо ерээд, бүхы барайгарыем буляагаа. Хэрбээ партизануудта хэлээ һааш, амииеш саглахабди гээ,—гэжэ мэдүүлбэ. Тиихэдэнь заставада байгшад дары буугаа абажа, таряашанай зааһан газар руу шэглэбэ. Тэдээндэ туһалалсахаяа таряашадшье шармайлгаба. Бүтүү бүглүү ой сооһоо хүнийе бэдэржэ олохонь хэды бэрхэтэйшье һаань, оршон тойронхи газар нютагаа һайн мэдэхэ таряашадай оролдолгоор хариин дээрмэшэд баригдаа һэн. На-Мяо заставын политхүдэлмэрилэгшэ, Наумовай хуушанай танил сэрэгшэ дайсадай хоёрыень баряа бэлэй. Бусадһаа таһараад, үсэд нэтэрүүгээр дээрмэшэдые намнаһан тэрэ сэрэгшэ хилэ хүрэтэр ябашаһан байгаа. Оройдоол нэгэ хүнэй хөйноһоонь намнажа ябаһые тодорхойлходоо, дайсад бэеэ нюужа, өөрыень барижа абаха гэжэ шиидээ ха. Теэд самбо барилдаанда бэрхээр һураһан вьетнам сэрэгшэ эреэн гүрөөһэн шэнгеэр тэдэ хоёртой тулалдажа, һүүлэй һүүлдэ хоюулайень хүлеэд, амидыгаар заставада асараа бэлэй.

— Самбада һургаһантнай ехэл туһа болоо,—гэжэ тэрэ сэрэгшэ Наумовта хандаа һэн.—Бүхы һургаалайтнай түлөө һайн даа, нүхэр Хуан,—гэжэ нэмээ.

Ямаршье туһаламжа хүргэхэһөө арсангүй, нэтэрүү нэдээр, гайхалтай тэсэбэритэйгээр нүхэр Хуанай ажаллаһые вьетнам нүхэдынь үндэрөөр сэгнээ юм. Хоёр жэл соо аха, дүү орондо алба хэхэ үедөө Наумов олохон лэ гуталай ула элээһэн байха. Гэртээ бусаха болотороо, полковник Наумов Вьетнамай республикын хилые урагша хойшонь, зүүлжэ баруулжань хурга хухадгүй ябажа гараһан намтартай. Тиин бусахашье сагынь тулажа ерээ һэн: гэртэнь Москвада, һамга, үхибүүдынь хүлеэһээр нилээд үнинэй һааб даа.

4.

Теэд Москвагаа бусаад байһан түрүүшын үедөө Владимир Иванович вьетнам нүхэдөө ходо дурсадаг, тэдэнээ сэдьхэлдээ инагаар һанажа байдаг бэлэй. Нэгэтэ гэрэйнь үүдэнэйнь хонхо ухаангүй абьяастайгаар жэнгиршэбэ. Үүдээ нээхэдээ, Наумов гэлышэбэ: урдань вьетнам нүхэдынь миһэрэлдэжэ байгаа бшуу. Наумовай хүтэлбэрилһэн Ханойдохи курсын эрхимүүд болохо Нгуен Ван Туй болон Нгуен Ван Куок хоёр улайха нюураараа урдань зогсоо ха юм.

— Энэ таанадни хаанаһаа гэнтэ таража ерэбэ гээшэбта? — гэжэ Владимир Ивановичай һонирхоходо:

— Нүхэр Хуан, элидхэхые зүбшөөгыт, — гэжэ Куок нюур шарайдаа ёһололой тэмдэг үзүүлэн дуугарба. — Вьетнамай бүлэг хилын харуулай офицернүүд эрдэмээ дээшэлүүлхээ Москва ерээ.

— Эрхим лэ гээшэ!

— Нүхэр Хуан, хуушанайнгаа нүхэдые үшөө саашань һургахаһаа арсахагүй бэзэт?

Тэрэ үдэр үдэшэ орой болотор Владимир Ивановичай гэр соо ород, вьетнам үгэ хүүрнүүд холисолдон зэдэлжэл байгаа һэн.

5.

Нүхэр Хуан! Иигэжэл полковник Наумовые вьетнам нүхэдынь нэрлэдэг бэлэй. Мүнөө тэдэнэр дахин нютагаа бусанхай юм. Хирэ хирэ болоод лэ Владимир Ивановичта, Никита Федоровичта бэшэг эльгээжэл байдаг. Наумов аха дүү арадайнгаа баатарлиг тэмсэлэй хойноһоо ехэл анхаралтайгаар адагладаг юм. Вьетнамай Демократическа республика дээгүүр харшан харсагануудмэтээр американ самолёдуудай ниидэдэгые, Пентагоной эльгээһэн сэрэгүүдэй Сайгон дээгүүр бүри олошорон һүндэлжэл байдагые тэрэ хуу һайн мэдэжэ, ойлгожо байдаг ааб даа. Теэд тэдэ дээрмэшэд Вьетнамай газар дээрэ үхэлһөө бэшэ юумэ олохогүйл. Тэрээндэнь совет сэрэгшэ лаб бата этигэнги.

Энэ хэрэгтэ Наумовайшье — нүхэр Хуанай — һургаһан эрилхэг хүбүүдэй хубитаяа оруулха байһанда хэн һэжэг түрэхэб.

Павел ЖАРИКОВ.
(АПН).

*)Льен-со—Совет хүн гэһэн удхатай.

ТҮРМЭ ШОРОНГУУД ҺАНДАРАН ҺАЛАГ ЛЭ!

Олон миллион совет арад Парагвайдахи галзуу хархис хуулибуруушааажа, уур сухалаа орьёлтон, һанал бодолоо мэдүүлнэ. Антонио Майдана, Хулио Рохас, Альфредо Алькорта, Ананиас Майдана, Гонсалес Сантандер, Северо Акоста, Хильберта Вердун де Талавера, Масиель де Араухо болон бусад олон зуун хүнүүд, тэрэшэлэн ороной эрэлхэг зоригто патриодууд—олон мянган эрэшүүл болон эхэнэрнүүд харанхы түрмэнүүдтэ, концлагерьнуудай адаалхай түмэрэй саана зобожо байна. Антонио Майдана, Хулио Рохас, Альфредо Алькорта гэгшэд найман жэлэй урда тээ полициин һабарта ороһон юм. Сүүд тэдэниие гэм зэмэгүй гэжэ мэдэрээ. Гэбэшье мүнөө болотор түрмэдэ зобожо байһаар. Эдэ хүнүүд сүлөөдэ гаража болохо гэжэ һанахадаа, шороной эзэд һүрдэн айна. Антонио Майдана болон тэрэнэй нүхэд хүндөөр үбшэлэнхэй. Гэбэшье медицинскэ туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй. Эдэнэй байдал айхабтар бэрхэшээлтэй, зэрлиг муухайгаар доромжолуулна, түмэр гэнжээр шүдэрлэгдэнхэй байна. Олохон патриодууд А. Майданын һүүлдэ баригдаһан аад, ямаршье мүрдэлгэ, сүүдгүйгөөр хэдэн жэлээр түрмэдэ һууна, болзоргүй хаалтада оруулагданхай. Парагвайн үсөөн бэшэ алдарта хүбүүд, басагад хэһээн зөбөолгын камерануудта—дундада зуун жэлэй үеын аад, мүнөөнэй техникээр нарижуулагдаһан камерануудта зобоогдоно. Эрхэ сүлөөгэй, демократиин үзэл бодолой түлөө баригдажа тушаагдаһан хүнүүд бултадаа шахуу Парагвайн тиимэ камерануудта зобоогдодог.

«Унидад парагуайа» газетэдэ толилогдоһон һүүлэй нэгэ баримта иимэ: «Парагвайда хүнэй эрхэ хамгаалха лозунг доро майн 14-дэ болоһон демонстрацида хабаадалсаһанайнгаа түлөө тушаагдаһан олохон һурагшадай нэгэн Парагвайн полициин мүрдэлгэ хэхэ департаментын дэргэдэхи зобоон хэһээлгын зал соо зэрлиг муухайгаар алагдаһан байна. Тэрэнэй нэрэ—Мануэль Кабраль. Оройдоол 16-тай байгаа».

Парагвайда, Урда Америкэдэхи энэ холын орондо хэгдэдэг зэрлиг муухай ябуулганууд тухай совет хүнүүд һайн мэдэхэ. Манай түби дээрэ, эрдэм болон техникын туйлалтануудай хизааргүй үргэн арга боломжонуудые бүхы хүн түрэлтэнэй үмэнэ нээжэ үгэһэн манай үе сагта, эрхэ сүлөө ба демократиие дарагшадта, хэрзэгы хархис этэгээдүүдтэ һууха байха газар олдохо ёһогүй гэжэ тэдэнэр этигэнги. Тиин Парагвайн баатарлиг хүбүүдые түрмэ шоронгуудһаа мулталан абархын тула шухала бүхы юумэ хэхээр совет хүнүүд шиидэнхэй. А. Майданае, политическэ хараа бодолойнгоо түлөө түрмэдэ хаагдаһан бусад хүнүүдые сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй Уласхоорондын неделидэ хабаадалсыт гэһэн Парагвайн патриодуудай уряагай Советскэ Союзда мэдээжэ боломсоорнь, манай ороной бүхы нютагуудта халуунаар дэмжэгдээ.

Һүүлэй 2—3 һарын турша соо Уласхоорондын недели үнгэргэлгэдэ бэлэдхэлэй хэгдэжэ байхада, Парагвайдахи хүули буса ябадалнуудые, зэрлиг муухай хэһээлтэнүүдые буруушааһан, тиигээд Майданае, политическэ хараа бодолойнгоо түлөө хаалтада байһан бүхы хүнүүдые дары сүлөөлэгты гэһэн ехэ митингнүүд болоо.

Эдэ суглаанууд, митингнүүд дээрэ баталан абтаһан документнүүдһээ хэдэн баримта харуулая:

«Бидэ, «Калибр» заводой залуу хүдэлмэришэд болон алба хаагшад, хүнэй эрхын асуудалнуудые шиидхэдэг ООН-ой комисси үнэн зүб ябадалай аша туһада Парагвайн патриодуудые түрмэһөө сүлөөлхын тула хэмжээ абаха байһандань найданабди».

«Маяк» лагериин пионернүүд Антонио Майдана, Хулио Рохас, Альфредо Алькорта гэгшэдые зобоожо байһан тухайнь мэдэхэдээ..., тэдэниие сүлөөлхын түлөө һаналаа нэгэдэлгын кампанитай дуугаа нэгэдүүлэн, Парагвайн арадай эрхим түрүү хүбүүдые сүлөөлхэ эрилтэ табина. Арадайнгаа зол жаргалай, эрхэ сүлөөгэй түлөө иимэ ехээр зобожо тулижа болохо юм гэжэ маанадай, Совед үүдэй ороной үхибүүдэй этигэхэ бэрхэтэйл...»

«Бидэнэр, Кусковско химиин заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад, Перовско нютагай предприятинуудай түлөөлэгшэд коммунист-патриодуудые зэрлиг муухайгаар хэһээн зобоожо байһан Парагвайн правительствын ябуулгануудые зэбүүрхэн буруушаанабди. Тиин Парагвайн тэмсэн бодоһон арадтай уласхоорондын һаналаа нэгэдэхэ гэһэн ехэ хүсэнүүд Антонио Майданын, Хулио Рохасай, Альфредо Алькортын, бусад эрэлхэг тэмсэлшэдэй зобоогдожо байһан түрмэ шоронгуудай үүдые сэлин нээхэ байһандань этигэнэбди. Пролетар ёһоор һаналаа нэгэдэлгэ илахал!»

«Москва хотын 25-дахи һургуулиин һурагшад хүнэй эрхын асуудалнуудые шиидхэдэг Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин комиссида хандан, Парагвайн патриот-профессор Майданиие сүлөөлэлгэдэ туһалхыень гуйна».

«Москва хотын Пролетарска районой багшанар багша-коммунист Антонио Майдана тушаа Парагвайн засагаархидай дура зоргоороо аашалалгые эрид буруушаана... Тиин Антонио Майданые, политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө түрмэдэ хаагдаһан бусад хүнүүдые дары сүлөөлхэ эрилтэ табинабди».

«Березка» гэжэ лагериин пионернүүд болон һурагшад Антонио Майданын, Хулио Рохасай, Альфредо Алькортын эрэлхэг зоригой үмэнэ һүгэдэнэбди».

Совет хүнүүдэй ёбхэгэр олон бэшэгүүд Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида, Парагвайн правительствын болон депутадуудай палатын адресаар, уласхоорондын ба Советскэ Союзай эмхинүүдэй нэрэ дээрэ орожол байна. Тиин Парагвайда хүнэй юрын эрхэнүүдэй хаһагдаһан тула, хүнэй эрхэ сахилгын асуудалнуудаар ООН-ой комиссиин дары хамааралсахаа эрилтэ табина. Парагвайн эрхим түрүү хүбүүдэй ами наһанай аюулда ороод байгаа хадань, энэ хэрэгтэ хамааралсахыень Улаан Хэрээһэчэй эмхиие совет хүнүүд гуйна. Манай ороной жиирэй хүнүүд Антонио Майдана, Хулио Рохас, Альфредо Алькортые, Парагвайн хүндөөр үбшэлһэн бусад патриодуудые СССР-тэ эмшэлхэ гуйлтатайгаар совет эмхинүүдтэ хандана. Парагвай арадай зол жаргалай түлөө эрэлхэг зоригтой тэмсэлшэдэй гэр бүлэнэртэ материальна, медицинскэ туһаламжа үзүүлхын тула совет хүнүүд мүнгэ зөөри суглуулжа эхилээ.

Дм. ГОЛУБЕВ.
(АПН).

Социалис оронуудта

(ТАСС-ай мэдээсэлнүүдһээ)

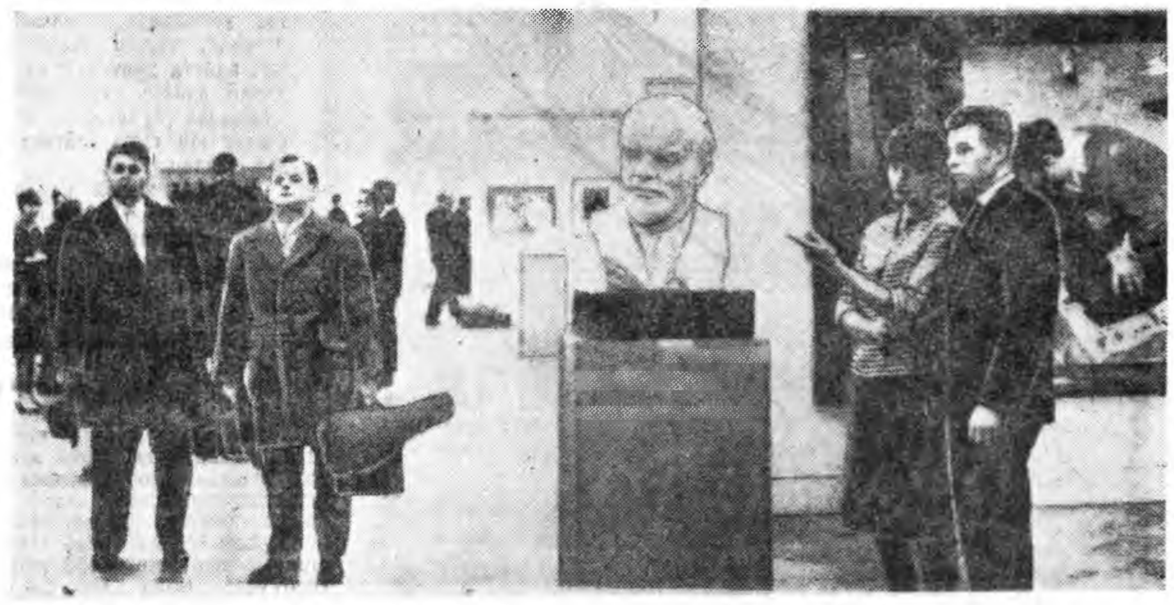

ГЕРМАНИИН ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА. **Совет уран зураашадай зохёолнуудай выставкэ Дрездендэ нээгдээд, А. Дейнека, Г. Коржев, А. Пахомов, Н. Томский, С. Чуйков, О. Верейский гэгшэдэй 100 гаран зохёол табигдаа. Энэ экспозици һаяхан республикынь нииcлэлдэ ехэ амжалтатайгаар харуулагдаба.** АПН-эй ТАСС-ай фото.

Найма һарын түсэб дүүргэгдээ

СОФИ. Болгариин Коммунис партиин IX съездын хүндэлэлдэ промышленна предприятинууд болон үйлэдбэриин участогуудай хоорондо социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ байна. Тэрэнэй ашаар Разградай ба Тырговишетскэ округуудай промышленна предприятинууд найма һарынгаа үйлэдбэриин түсэбые амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Мүн тэрэшэлэн Дмитровград городой шахтёрнууд, Габрово тосхоной электроцентралиин хүдэлмэришэд, Варнын ажалшад амжалтатай һайнаар хүдэлһэн байна. Смоленскэ округой ажалшадай коллективүүд найма һарынгаа түсэбые амжалтатайгаар дүүргээд, жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур нэгэ миллионһоо дээшэ продукци гаргаха уялга абаба. Энэнь хоёр хахад дахин үлүүлэн дүүргэгдэхээр хараалагдана.

Мүн тиихэдэ гүрэнэй газарай кооперативна ажахынууд болон госхозууд ороохото таряанай, наран сэсэгэй болон бусад культурануудай баян ургаса хуряажа байнхай.

УҺАНАЙ АЖАХЫН ХҮГЖЭЛТЭ

УЛААН-БААТАР. Гурбадахи табан жэлэй турша соо Монголдо гол мүрэнүүдые хэрэглэхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Түбэй аймагта—Борнурай госхоздо, Гоби-Алтайн гүүлиин талада уһалууриин ханаабуудай барилганууд дүүргэгдээ. 1961—1965 онуудай туршада 5 мянга хахад гаран шахтануудай худагууд баригдаһан байна. Энэ тухай худагууд шэнээр һэльбэгдэн заһагдаа.

Ерэхэ табан жэлдэ Монголой уһанай ажахы улам үргэдхэгдэхэ юм. Түб хотонууд болон хүдөө тосхонуудаар 300 гаран шэнэ худагууд малтагдаха. Мүн 4 мянга гаран шахтануудай худагууд ашаглалгада ороходо байна. Монголой уһанай ажахые хүгжөөлгэдэ Советскэ Союз ба Венгри ехэ туһаламжа хүргэхэ юм.

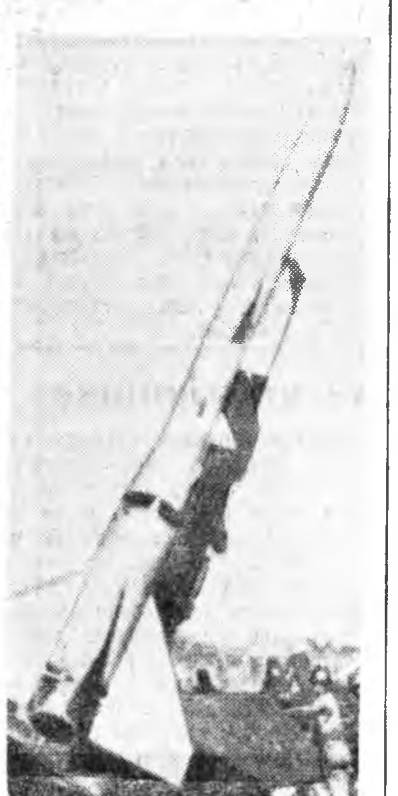

Кубын республикын зэбсэгтэ хүсэнүүд революциин туйлалтые үдэр, һүнигүй хёрхэ нарииаар сахин хамгаалжа байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Огторгойн «мануулшад».

Пренса-Латина—ТАСС-ай фото.

Таряашадай амжалта

БУДАПЕШТ. Венгриин полинууд дээрэ ороохото таряа хуряалга дүүрэбэ. Мүнөө жэл гектар бүриһөө 12 центнер шэниисэ хуряагдаба. Тэрэнэй ашаар таряанай ургаса 3,8 миллион пүүд ехээр абтаба. Энэнь арадай хэрэглэмжые хангалгада ехэ туһа нэмэри боложо үгөө.

Партиин IX съездын хүндэлэлдэ түрүү комбайнернүүдай хоорондо социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн байгаа. Тэдэнэй дундаһаа гүрэнэй ажахын комбайнер Капошвара Ш. Шракт гэгшэ эрхимлэжэ гараа. Тэрэ «СК» түхэлэй совет комбайн дээрэ ажаллахадаа 20642 центнер таряа хадаһан байна. Энээнэй ашаар сезон соо 111 комбайнернуудай ажалай бүтээсэ нэгэ комбайнда 7 мянган центнерээр ехэ боложо байна.

Газар элдүүрилгээ һайжаруулна

ХАНОЙ. Вьетнамай Демократическа Республикада доторойнгоо арга боломжонуудые үргэнөөр хэрэглэхэ талаар ехэ ажал ябуулагдажа байнхай. Һүүлэй табан жэлэй туршада, гол түлэб хадын районуудые хүгжөөхэ хүдэлмэридэ нэгэ миллионһоо дээшэ хүнүүд хабаадаһан байна. Энээнэй ашаар элдүүрилдэг газарынь аяар 350 мянган гектараар дээшэлээ, хэдэн экономическа шэнэ районууд бии болоо. Тиихэдэ хүдөө ажахын шэнэ шэнэ культурануудые хэрэглэмжэдэ ехэ түлхисэ болоjo үгэбэ. Илангаяа хлопок таридаг газарнуудта ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа. Тиишэ 630 мянган ажалшад хүдэлмэрилхээ ошоһон байна. Эдэ бүгэдын ашаар таряанай ургасые дээшэлүүлхэ, газар таряалангаа зүбөөр хэрэглэхэ, хамтынгаа ажахые хүгжөөхэ талаар горитой алхам хэгдээ.

Түмэр харгын барилганууд

ПРАГА. ЧССР—түмэр харгыгаар баян гүрэнүүдэй нэгэн болоно. Тиигэбэшье түмэр замай транспортые хүгжөөхэ талаар дүрбэдэхи табан жэлэй туршада (1966—1970) онуудта ехэ түсэб хараалагданхай. Илангаяа түмэр замда электрын хүсэ хэрэглэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Энэ үедэ хуушан замуудые заһабарилха, шэнэ түхэлтэй болгохо талаар ехэ түсэбүүд баталагданхай. Гансахан 1966—1970 онуудай туршада 1.100 километр түмэр зам электрифицировалэгдэхэ байна. 1970 оной дүүрэтэр ороной бүхы түмэр замай харгыда электрын хүсэн хэрэглэгдэхэ юм.

Шэнэ һургуулинууд

ПХЕНЬЯН. Корейн арадай түб хотодо, мүн город шадар байгша ондо барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Гансахан энэ жэл 40 гаран шэнэ һургуулинууд бодхоогдохо юм. Тэдэнэй табан һургуулиинь барилга дүүргүүтэй байна.

Эдэ барилгануудай дүүргэгдэхэдэ гансахан Пхеньянда һургуулиин барилгануудай тоонь 1954 онтой жэшэхэдэ 7,4 дахин олошорхо болоно.

Шэниисын ургаса дээшэлнэ

БУХАРЕСТ. Румынида энэ жэлдэ таряанай, илангаяа шэниисын ургаса хараалагдаһан түсэбһөө үлүүгээр абтана.

1962—1966 онуудай туршада хуряагдаһан шэниисын дүнгүүд хүдөө ажахын дээдэ Соведэй ээлжээтэ заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Энэ табан жэлэй туршада таряанай ургасые дээшэлүүлхэ талаар хараалагдаһан дурадхалнуудые хүдөө ажахын совет һайшааба. Жэшээлхэдэ, шэниисын үндэр ургаса үгэдэг үрэһэнүүдые, таряанай ургаса дээшэлүүлгэдэ химиин хүсые хэрэглэхэ асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаа. Гадна агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые үргэдхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри баталагдаба.

ПОЛЬШЫН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА. Һүүлэй жэлнүүдтэ Польшо дотор баригдаһан олохон промышленна предприятинуудай дундаһаа эндэхи химиин заводууд, фабриканууд онсо һуури эзэлнэ. Плоцкидохи нефтехимиин томо үйлэдбэри тэдэнэй нэгэн болонхой. Энэ комбинат Советскэ Союзһаа «Дружба» гэжэ нефтепроводоор дамжуулагдаһан зүйлнүүдые хэрэглэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Плоцкидохи комбинат.

ЦАФ—ТАСС-ай фото.

Конкурсдо ерэһэн фото-зурагуудһаа

Хойто-Байгалай аймагай суута ангуушан Ф. Г. ЧЕРНЫХ.
О. БЕРЕЗКОВОЙ фото.

„Бурханай хайра туһаар" гэһэн статья зүбшэн хэлсэнэбди

ТОБ ГЭМЭ ХАРЮУ ХҮЛЕЭГДЭНЭ

Манай Тэлимбэ нютагай зарим һүзэгшэ хүнүүд үри хүүгэдэйнгээ үбшэлхэдэ ламые урижа асараад, мэгзэм маани уншуулдаг, адиста хүртөөдэг гээшэ. Бурханай адиста хүртэһэн хүнүүд саашадаа буянтай жаргалтай ябадаг юм гэжэ байгаад ярилдадаг уладшье бии.

Нёдондо жэлэй намар нютагтамнай нэгэ үбгэжөөл (үндэр наһа наһалһан, удаан жаргал эдлэһэн хүн аабза даа) наһа бараһан юм. Буряад угсаатанайнгаа ёһо гуримаар хэрэгыень бүтээхэ гэжэ байтарнай, ухайш даа, хаанаһаашьеб нэгэ лама бии болоодхибо. Һүзэгшэ үбгэд, хүгшэд тэрэнийе ехэл шуналтайгаар угтажа, үгэ хүүр соонь байхые оролдобо.

Теэд хаанаһаа тэрэ лама гэнтэ бии болоо һэм? Хожомынь ойлгоходом, тэрэ хүйхэр Ивалгын дасанһаа зорюута (командировкоор) инишэ эльгээгдэһэн байгаа. Буддын шажанай ёһоор нүгшэһэн хүнийе (тэрэнь залуу гү, али үндэр наһатай гү—хамаагүй) хүдөөлүүлхэдээ дуһалшье архи удаггүй, таару зохидоор хэрэгээ бүтээдэг байна. Тэрэшье үбгэнийе хүдөөлүүлхэдээ архи уухаяа һанаһан хүнүүд байгаагүй бэлэй.

Шажан мүргэлые хамгаалха гэһэн һэдэлгэ би эндэ хэнэгүйб. Харин мүнөө үеын хүнүүдэй олонхинь тад ондоогоор аашалдаг болонхой. Наһа бараһан нүхэрөө эгээ һүүлшынхи замдань үдэшэхэдөө, нэгэл тиимэ аляа хүхюу зугаа найр дээрэ байһан мэтэ аашалалдадаг байна. Хүүр дээрэнь, гэртэньшье архи залгиха. Үнгэржэ ерэхэдээ, шапиилдатараа архидаһан хүйхэрнүүд хоолойнгоо һөөлдэтэр дуу дуулаха, аляа мундуу заримчинь наншалдашаха юм.

Энэмнай иихэдээ зүб гү? Хэрбээ өөрыгөө хүндэлөөгүй һаа, наһа бараһан нүхэрөө хүндэлхэ ѳдэдаг бэ. Иимэрхүү ушар ажаглаад ябан гэһээм, хаа хаанагүй тайралдана.

Ивалгын дасанһаа командировкоор ерэһэн лама тиигэд гээд һөөргөө бусахые яараагүй бэлэй. Нилээд удаан нэгэ айлда байрлаха үедэнь һүзэгшэ хүнүүд тиишэ түрисэлдэхэһөө абан (нюусаар ааб даа) логшорһон, намашалан байжа абарал гүйһаа, адиста хүртэһэн гэхэ. Хамгүй ехэ зөөри зонһоо һуулиһан тэрэ лама, хэрэгэйнгээ дүүрэхэдэ абяагүйхэноор һөөргөө бусаашье һаа, Ивалгын дасан тээшэ һүбэрилдаха хүнүүдэй тоое нилээд олошоруулһан юм.

Юундэ зарим хүнүүд мүнөө болотор худалша хуурмаг ламанарай үгэ хүүртэ үнэншэнэб? Энээндэ тоб гэмэ харюу хүлеэгдэнэ.

Р. ДУНДУПОВ,
Яруунын аймагай Тэлимбэ нютагта ажаһуугша.

Улаан тугта хүртэбэ

Хяагтын Адагай совхозрабкоопой коллектив 1966 оной түрүүшын хахадта туйлаһан амжалтануудайнгаа түлөө РСФСР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин правлениин, гүрэнэй худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг барижа байна. Дурсагдагша коллектив эд бараанай эрьесын талаар үнгэрһэн һарын түсэб 109, кооперативай гэшүүндэ хүдөөгэй ажалшадые абалгаар —150 процент, мүн ном худалдалгаар даабарита түсэбүүдээ холо үлүүлэн дүүргээ. Совхозрабкоопой магазинуудые даагшад В. С. Овсянкина, З. А. Колодина, М. Ф. Ефремов, столовые даагша Н. А. Преловская, Тамирай сельпогой наймаалагша М. Е. Третьякова болон бусадшье олон нүхэдэй нэрэнүүд Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнхэй.

Үбһэ, таряа хуряалгын халуун хаһада сабшалан болон хадалан дээрэ ажаллажа байгаа улад зониие нүүдэл наймаагаар хангаха хэрэгтэ аймагай эд хэрэглэгшэдэй союз ехэхэн оролдолго гаргана. Тиигэжэ 8 автолавка аймагай холын нютагуудаар үргэлжэ ябуулагдажа, эд бараанһаа гадна, ажалай жэжэ хэрэгсэлнүүдые худалдана.

Мүнөө үедэ Хяагтын аймпотребсоюз худалдаа наймаанай эмхинүүдэй дунда мяха, һүнэй болон огородой эдеэ, мүн жэмэс, һархяаг, һамар гэхэ мэтые элбэгээр бэлэдхэн абажа байна.

Д. КОЛМАКОВ,
манай штатнабэшэ корр.

СОЁЛШОД—ТАРЯА ХУРЯАГШАДТА

Зэдын аймагта хэдэн агитбригада эмхидхэгдэнхэй, саг үргэлжэ хүдэлжэ байдаг юм. Тэдэнэй нэгэн Ториин Соёлой байшангай агитбригада болоно. Энээниие республикын габьяата хүдэлмэрилэгшэ Михаил Григорьевич Ахмадуллин хүтэлбэрилдэг. Тус бригада хүдэлмэреэ таһалдуулаа гэжэ дуулдаагүй.

Малшадай зуһаландаа нүүхэдэнь гүүртэнүүд холо, таруу байна, хүнииье үсөөн гэжэ шалтаг барингүй тэдэндэ концерт харуулжа, ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулжа байгаа. Ториин совхозой малшадые хангахаһаа гадна, хүршэ ажахынуудаар айлшалдаг.

Мүнөө таряа хуряалгын эхилхэһээ хойшо өөрынгөө хүдэлмэриие поли дээрэ хүдэлэгшэдтэ зорюулна. Полевой стануудаар гүүр аяншалжа эхилээ. Һаяхан Петропавловкын Соёлой байшангай агитбригадатай хамтаржа, Зэдэ станциин ажалшадта концерт табиба. Эндэмнай станциин хүдэлмэрилэгшэдһөө гадна, орооһо тушаан абадаг гүрэнэй ехэ пункт оршодог ха юм. Тэрэ ябалгандань аймгүйсэдкомой культурын таһагай хүдэлмэрилэгшэ Павел Иванов хабаадалсажа, лекци уншаа.

Агитбригадын гэшүүд: Ториин тоһоной заводой хүдэлмэрилэгшэ Валя Сыромятникова, санэпидстанциин хүдэлмэрилэгшэ Женя Баклашова, урданай соёлшо, ти наһатай Иван Сергеевич Михайлов гэгшэд олондо хүндэтэйгөөр угтагдадаг нүхэд. Иван Сергеевич хадаа дуу дууладаг, уран һайханаар зохёол сээжээр уншадаг концертээ ударидадаг хүн шуу.

Механизаторнуудай хүдэр раар ургуулһан баян ургасые ролто урилтагүйгөөр, богони болзор соо хуряажа абахаяа тэмсэжэ байһан таряашадые эрхим хангахаар бэеэ зэһэжэ, энэ тынгээ ехэ хэрэгтэ шэнэ хүсэтэйгөөр Ториин соёлшод ороо бэшүү.

В. КЛОЧИХИН.

ХИЛЫН СААНА ЮУН БОЛОНОБ?

„Унита" газетын фестиваль

РИМ, сентябриин 5. (ТАСС). Вьетнамда амгалан байдал хангаха эрилтэ табиһан ехэ демонстраци, митинг боложо, Италиин хэдэн арбаад мянган коммунистнууд хабаадаба. Энээгээр үсэгэлдэр Италиин Коммунис партиин түбэй органой—«Унита» газетын национальна XX фестиваль Модена хотодо нээгдээ.

Италиин ажалшад энэ фестивалиие угтуулан, өөрынгөө газетын һан жасада зорюулжа 1 миллион 200 мянган лир суглуулба. Фестивалиинь сентябриин 11 хүрэтэр үргэлжэлхэ юм.

Сайгондо иигэжэ һунгалта хэгдэнэ

ЛОНДОН, сентябриин 5. (ТАСС). Һунгалта гээшэнь мэхэ гохо болоно гэжэ Урда Вьетнамай буддистнуудай удамарша Тхить Тхиен Хоа гадаадын корреспондентнүүдтэ мэдүүлбэ. Рейтер агентствын корреспондентын Сайгонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, сентябриин 11-дэ үнгэргэхэ гэжэ хархис засагаархидай хараалһан учредительнэ суглаан гэдэгэй һунгалтада хабаадахаяа буддистнуудай арсаһан шалтагаан тухай хэлэхэ зуураа, сэрэгэй хунтые «диктатор ёһоной захирагаан» гэжэ Тхить Тхиен Хоа гэмнэбэ. Тиихэтээ хамта: «хунтын үзэл бодол ба ябуулгануудынь гитлерэйхидые гансата һануулна. Эдэнэр хэниишье һаань барижа хааха байна. Сүүдгүйгөөр, мүрдэлгэгүйгөөр гурба мянга гаран буддистнууд түрмэдэ хаагдана.

ДРВ-дэ унагаагдаа

ХАНОЙ, сентябриин 5. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикые агаарай добтолгоһоо хамгаалдаг сэрэгшэд үсэгэлдэр Ханойһоо хойгуур американска гурбан самолёт буудажа унагаагаа. ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, нэгэ лётчигынь плендэ абтаһан байна. Тэрээнһээ гадна, Виньфук, Нгеан провинцинуудай һуурин тосхонууд ба промышленнэ үйлэдбэринүүдые, Тхайнгуен хотые американска авиациин бомбодохо үеэр США-гай үшөө гурбан самолёт унагаагдаа.

ХАНОЙ, сентябриин 5. (ТАСС). Вьетнамай арадай армиин агаарһаа хамгаалха частьнууд мүнөөдэр Намха провинциин газар дээрэ американска хоёр самолёт буудажа унагааба. Нэмэжэ дамжуулагдаһан мэдээнһээ харахада, Хатинь провинциин территори дээрэ сентябриин 3-да американска хоёр самолёт унагаагдаа.

ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Вьетнамай Демократическа Республикын газар дээрэ дүн хамта 1395 американска самолёдууд унагаагдаад байна.

СЕПГ-гэй ЦК-гай МЭДҮҮЛГЭ

БЕРЛИН, сентябриин 5. (ТАСС). «КПК-гай ЦК-гай XI пленум эб ее таһалха зорилготой Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй хараа шугамые хуулита болгобо» гэжэ Германиин социалис нэгэдэмэл партиин ЦК тоолоно гэжэ СЕПГ-гэй ЦК-гай хэблэлэй таһагай эндэ тунхаглаһан мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

«Илангаяа Вьетнамда эсэргүү США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгые зогсоохо, вьетнам арадай сүлөөрэлгын тэмсэлые дэмжэхэ зорилгоор хамтын ябуулга хэхэ гэһэн коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай бүхы дурадхалнуудые КПК-гэй ЦК-гай XI пленум эрид буруушаагаа. Тиин КПК-гай хүтэлбэрилэгшэд империализмда эсэргүү хүсэнэй нэгэдэл ба эмхидэлдэ эсэргүү шэнэ алхам хэбэ. КПК-гай ЦК-гай XI пленумэй баримталһан хараа бодол Вьетнамай социализмын, арадуудай национальна бэеэ даадаг байдалтай бололгын хэрэгтэ, эб найрамдалай хэрэгтэ ехэ хоро хохидол ушаруулна, имагтал империалис түримхэйшүүлдэ ашагтай туһатай байна» гэжэ тус мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

«Вьетнам арадта эсэргүү ээрхэг хархис ябуулгаяа США-гай империалистнуудай улам һүжэрөөжэ байхада, атомна зэбсэг гаргаа оруулха, реваншис зорилгоёо бэелүүлхын хойноһоо Баруун Германиин империалистнууд ба милитаристнуудай элеэр оролдожо байхадань, коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй эб эетэ ябуулга хэзээ хэзээнэйхиһээ шухала болонхой» гэжэ тэрэ мэдээсэл дотор дурдагдана.

США-гай компартиин мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 5. ТАСС). Коммунис партиин, «Уоркер», «Политикл Афферс» гэжэ хэблэлэй органуудай штаб-байрануудайнь байдаг байшан соо болоошо дэлбэрэлгэ хэдэн жэлэй турша соо хэгдэһэн хорото муухай аашануудай эгээн һүүлэйхи болоно гэжэ Компартиин национальна түрүүлэгшэ Генри Уинстоной дамжуулһан, США-гай Коммунис партиин мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Энэ дэлбэрэлгэ негрнүүдтэ, граждан эрхын түлөө тэмсэгшэ сагаан шарайтанда эсэргүү тон хархис этэгээдүүдэй хэдэг хэһээлгэ мүрдэлгын, хүсөөр бололгын, алалга хюдалгын кампаниин таһаршагүй хубинь, негрнүүдтэ эсэргүү хардалга гүрдэлгын ба хорото ябуулгануудай зарим хубинь болоно гэжэ тэрэ мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. Ямаршье һаадгүйгөөр, хэһээлтэгүйгөөр аашалдаг, мүнөө Джонсоной дайнай политикаар дэбэргэгдэһэн хархис фашис этэгээдүүдэй эмхидэмэл ябуулгын таһаршагүй хубинь болоно.

Инди-сингапурай коммюнике

ДЕЛИ, сентябриин 5. (ТАСС). Индиин премьер-министр Индира Ганди, албанай хэрэгээр Дели ерээд гурбан хоногто айлшалһан Сингапурай премьер-министр Ли Куан Ю хамтын коммюнике тунхаглаа. Ямаршье бүлэглэлдэ хабаадахагүй, эб найрамдалай ба амгалан ёһоор зэргэ оршолгын политика һайшаадаг ёһо гуримда этигэжэ байһанаа коммюнике дотороо лаблан тэмдэглэбэ.

Мүн тэндэ хэлэгдэһэнэй ёһоор, эдэ премьер-министрнүүд Вьетнамдахи байдалые зүбшэн хэлсээд, бүхы дэлхэйдэ, Зүүн-Урда Азида аюултай хёмороон болошожо магад байһандань ехээр һанаата болодогоо элирхэйлэн мэдүүлээ. Эрдэм наукын, гэгээрэл болон соёлой, худалдаа наймаанай талаар хоёр ороной хоорондын харилсаа холбооной амжалтатайгаар хүгжэжэ байһые премьер-министрнүүд ханангяар тэмдэглээд, эдэ харилсаануудаа бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ гэжэ шиидэнхэй байһан тухайдаа мэдүүлбэ.

Вьетнамдахи сэрэгүүдээ улам олошоруулна

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 5. (ТАСС). Урда Корейн үшөө 5542 солдат ба офицернүүдые асарһан американска транспортна гурбан судна мүнөөдэр Урда Вьетнам хүдар ерээ гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Сайгонһоо мэдээсэбэ.

Урда Вьетнамда байһан гадаадын сэрэгүүдэй тоо 341000 хүн болобо гээд тэрэл мэдээсэл доторнь хэлэгдэнэ. Сентябрьда Урда Вьетнам худар американска шэнэ сэрэгүүд асарагдаха юм ха.

Зэрлиг бүдүүлиг ааша

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). США-гай Коммунис партиин хүтэлбэриин байдаг байшан соо дэлбэрэлгэ болоо. Хүнүүд гэмтэлдэ ороогүй. Сонхын шэлнүүд бутарһан, тэрэ байшанда багашаг хохидол ушаруулагдаһан байна. Полициин һанамжын ёһоор, «Уоркер» газетын типографиин ба редакциин таһалгануууд дотор бомбо зоогдоһон байгаа ха.

Бен Баркиин хэрэгээр

ПАРИЖ, сентябриин 5. (ТАСС). Франциин сүүд Мароккын зүрюу талын ударидагша Мехди Бен Барки гэгшые хулгайлһан хэрэг мүнөөдэр хаража эхилээ.

Бен Баркиие 1965 оной октябриин 29-дэ, гэгээн сагаан үдэр дунда Парижай центрһээ танигдаагүй хэдэн хүн хулгайлһан юм. Хожомынь хэгдэһэн мүрдэлгөөр тодоруулагдахадаа, энэ гэмтэ хэрэгтэ Франциин полициин хоёр сагдаа, тагнуулшадые гүрдэхэ албанай нэгэ агент хамаарһан байшоо. Тэдэнэр мүнөө сүүдтэ үгтэнхэй. Үшөө хэдэн хүн заочноор сүүдлэгдэхэ юм ха.

Мүрдэлгэ хэхэ үедэ гурба мянгаад хуудаһан материал суглараашье, Бен Баркиин хуби заяан ба тэрэниие хулгайлһан ушар байбал мүнөө хүрэтэр элирүүлэгдээдүй.

«Комба» газетын мүнөөдэр бэшэһэнэй ёһоор, Бен Баркиие хулгайлһан хэрэгэй талаар эли бологгүй олон асуудал, олон ажаг һэжэг ба ушаралнууд бии байна.

АХА ДҮҮ ЁҺОНОЙ ТУҺАЛАМЖА

...Совет үнинэй авиаучилищида—һуралсалай юрын үдэр. Һуралсалай ниидэлгэ хэгшэдэй списогые харабал, тэдэнэй дунда баатар габьяата Вьетнамай сэрэгшэдэй нэрэнүүдшье дайралдаха. Советскэ Союзда ерээд, абяанһаа түргэн ниидэдэг самолёдуудые жолоодон ябуулха мэргэжэл шудалжа, агаарай байлдаа хэхэ шадабари оложо байһан ДРВ-гэй залуу лётчигууд—курсантнууд. Эдэнэрэй багшанарынь —элитэ мэдээжэ совет лётчигууд, үнгэрөөшэ дайнай жэлнүүдтэ дайшалхы хатуужал олоһон, ямаршье дээгүүр ябаһан дайсаниие ямаршье уларилда һамна сохихо хаба шадалтай хүнүүд. Эдэнэр энэ мэргэжэлээ залуу вьетнамецуудтай хубаалдана.

Дайсанаа һүнөөхэ олон шадабари совет сэрэгшэд-аханарһаа халан абатшад мүнөө Вьетнамай огторгойе сахин хамгаалжа байнад.

Вьетнамай Демократическа Республикада зорюулан, сэрэгэй лётчигуудые СССР-тэ бэлдэдэг ябадал — американска ээрхэг түримхэйшүүлтэй тулалдажа байгаа вьетнам ханинартаа манай ороной үзүүлдэг аха дүү ёһоной туһаламжын бодото жэшээ болоно.

(АПН).

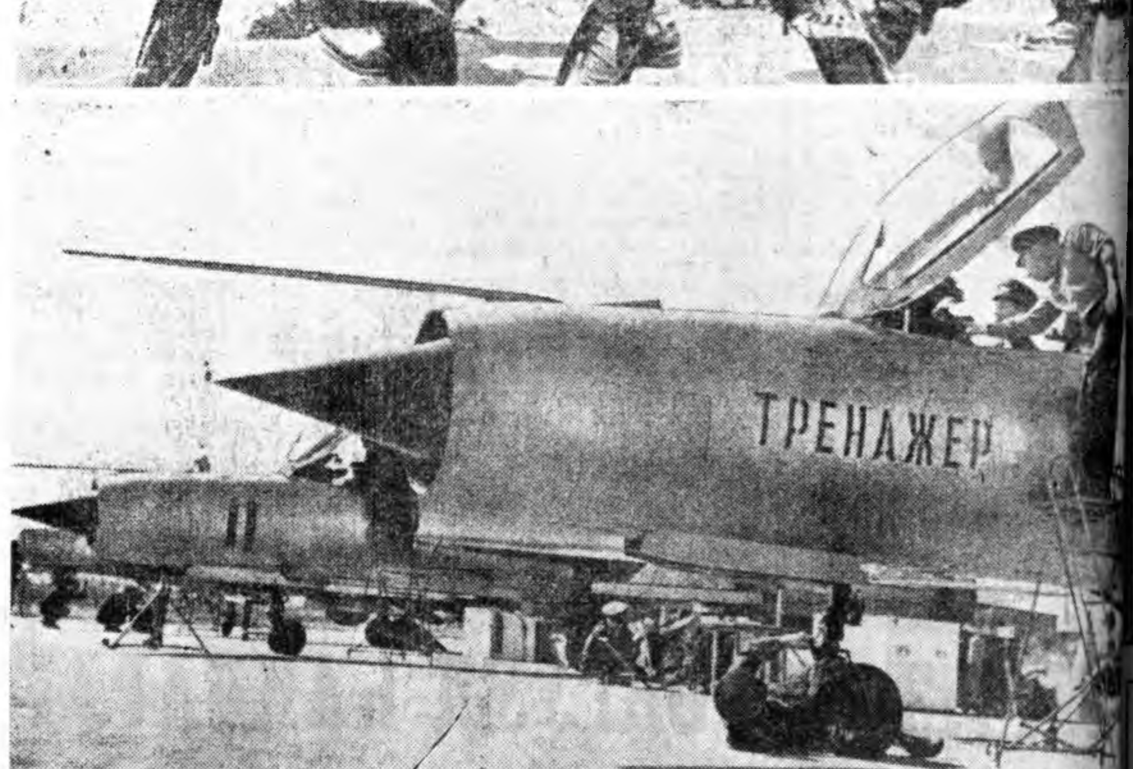

Вьетнамай курсантнууд совет инструкторай хүтэлбэри доро самолёдууд тээшээ ошожо ябана. (Дээрэхи зураг).

Вьетнамай курсантнууд-техникүүдэй һуралсал. (Дундахи зураг).

Вьетнамай курсантнууд самолёдой радиоэлектронно түхеэрэлгын класс соо дүршэл олохо хэшээл хэжэ байна. (Доодохи зураг).

АПН-эй фото.

Редакторай орлогшо Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, 60-21, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-1825. Зак. № 329.